

PREVIEW QUESTION BANK(Dual)

Module Name : Sanskrit traditional subjects - Subject Code - 73
Exam Date : 22-Jun-2023 Batch : 09:00-12:00

Sr. No.	Client Question ID	Question Body and Alternatives	Marks	Negativ Marks																																																																																														
Objective Question																																																																																																		
1	2201	The following table shows the number of Tourists who visit different cities by using different modes of travel. Based on the data in the table, answer the question that follows. <u>City-wise Distribution of Tourists</u> <table><tr><th rowspan="2">City</th><th colspan="5">Modes of Travel</th></tr><tr><th>Car</th><th>Train</th><th>Bus</th><th>Bike</th><th>Air</th></tr><tr><td>Delhi</td><td>19200</td><td>18800</td><td>17200</td><td>19100</td><td>17400</td></tr><tr><td>Mumbai</td><td>18000</td><td>16600</td><td>17800</td><td>18700</td><td>18200</td></tr><tr><td>Chandigarh</td><td>15600</td><td>19400</td><td>16300</td><td>18100</td><td>14800</td></tr><tr><td>Dehradun</td><td>13200</td><td>18500</td><td>14200</td><td>17000</td><td>14800</td></tr><tr><td>Manali</td><td>14900</td><td>15900</td><td>15500</td><td>14900</td><td>18300</td></tr><tr><td>Jaipur</td><td>16800</td><td>16400</td><td>15900</td><td>14200</td><td>17300</td></tr></table> The average number of tourists who travel by Train is _____ . 1. 19050 2. 18850 3. 17600 4. 16750 निम्नलिखित तालिका में यात्रा के विभिन्न साधनों का प्रयोग करते हुए विभिन्न शहरों की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या प्रदर्शित की गई है। तालिका में दिए गए आंकड़ों के आधार पर प्रश्न का उत्तर दीजिए : <u>पर्यटकों का शहर-वार वितरण</u> <table><tr><th rowspan="2">शहर</th><th colspan="5">यात्रा-विधि</th></tr><tr><th>कार</th><th>ट्रेन</th><th>बस</th><th>बाइक</th><th>विमान</th></tr><tr><td>दिल्ली</td><td>19200</td><td>18800</td><td>17200</td><td>19100</td><td>17400</td></tr><tr><td>मुम्बई</td><td>18000</td><td>16600</td><td>17800</td><td>18700</td><td>18200</td></tr><tr><td>चंडीगढ़</td><td>15600</td><td>19400</td><td>16300</td><td>18100</td><td>14800</td></tr><tr><td>देहरादून</td><td>13200</td><td>18500</td><td>14200</td><td>17000</td><td>14800</td></tr><tr><td>मनाली</td><td>14900</td><td>15900</td><td>15500</td><td>14900</td><td>18300</td></tr><tr><td>जयपुर</td><td>16800</td><td>16400</td><td>15900</td><td>14200</td><td>17300</td></tr></table> ट्रेन से यात्रा करने वाले पर्यटकों की औसत संख्या कितनी है? 1. 19050 2. 18850 3. 17600 4. 16750 A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 :	City	Modes of Travel					Car	Train	Bus	Bike	Air	Delhi	19200	18800	17200	19100	17400	Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200	Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800	Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800	Manali	14900	15900	15500	14900	18300	Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300	शहर	यात्रा-विधि					कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान	दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400	मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200	चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800	देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800	मनाली	14900	15900	15500	14900	18300	जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300		
City	Modes of Travel																																																																																																	
	Car	Train	Bus	Bike	Air																																																																																													
Delhi	19200	18800	17200	19100	17400																																																																																													
Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200																																																																																													
Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800																																																																																													
Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800																																																																																													
Manali	14900	15900	15500	14900	18300																																																																																													
Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300																																																																																													
शहर	यात्रा-विधि																																																																																																	
	कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान																																																																																													
दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400																																																																																													
मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200																																																																																													
चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800																																																																																													
देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800																																																																																													
मनाली	14900	15900	15500	14900	18300																																																																																													
जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300																																																																																													

3
A4
:
4

Objective Question

2 2202

The following table shows the number of Tourists who visit different cities by using different modes of travel. Based on the data in the table, answer the question that follows.

City-wise Distribution of Tourists

City	Modes of Travel				
	Car	Train	Bus	Bike	Air
Delhi	19200	18800	17200	19100	17400
Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200
Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800
Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800
Manali	14900	15900	15500	14900	18300
Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300

What is the difference between the total numbers of Tourists who visited Mumbai and Manali by using all the five modes of travel?

1. 7800
2. 9800
3. 8800
4. 8300

निम्नलिखित तालिका में यात्रा के विभिन्न साधनों का प्रयोग करते हुए विभिन्न शहरों की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या प्रदर्शित की गई है। तालिका में दिए गए आंकड़ों के आधार पर प्रश्न का उत्तर दीजिए :

पर्यटकों का शहर-वार वितरण

शहर	यात्रा-विधि				
	कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान
दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400
मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200
चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800
देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800
मनाली	14900	15900	15500	14900	18300
जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300

यात्रा के सभी पाँचों साधनों के प्रयोग के द्वारा मुम्बई और मनाली की यात्रा करने वाले पर्यटकों की कुल संख्याओं के मध्य अंतर कितना है?

1. 7800
2. 9800
3. 8800
4. 8300

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

3 2203

The following table shows the number of Tourists who visit different cities by using different modes of travel. Based on the data in the table, answer the question that follows.

City-wise Distribution of Tourists

City	Modes of Travel				
	Car	Train	Bus	Bike	Air
Delhi	19200	18800	17200	19100	17400
Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200
Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800
Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800
Manali	14900	15900	15500	14900	18300
Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300

The number of tourists who visited Dehradun by Train is _____ % more than the number of tourists who visited Chandigarh by Air.

1. 25
2. 45
3. 37
4. 60

निम्नलिखित तालिका में यात्रा के विभिन्न साधनों का प्रयोग करते हुए विभिन्न शहरों की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या प्रदर्शित की गई है। तालिका में दिए गए आंकड़ों के आधार पर प्रश्न का उत्तर दीजिए :

पर्यटकों का शहर-वार वितरण

शहर	यात्रा-विधि				
	कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान
दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400
मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200
चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800
देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800
मनाली	14900	15900	15500	14900	18300
जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300

ट्रेन द्वारा देहरादून की यात्रा करने वाले पर्यटकों की कुल संख्या विमान द्वारा चंडीगढ़ की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या से कितने प्रतिशत % अधि है?

1. 25
2. 45
3. 37
4. 60

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

4 2204

The following table shows the number of Tourists who visit different cities by using different modes of travel. Based on the data in the table, answer the question that follows.

City-wise Distribution of Tourists

City	Modes of Travel				
	Car	Train	Bus	Bike	Air
Delhi	19200	18800	17200	19100	17400
Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200
Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800
Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800
Manali	14900	15900	15500	14900	18300
Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300

What is the difference between the average number of Air travellers and the average number of Bus travellers to all the six cities?

1. 783
2. 683
3. 650
4. 625

निम्नलिखित तालिका में यात्रा के विभिन्न साधनों का प्रयोग करते हुए विभिन्न शहरों की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या प्रदर्शित की गई है। तालिका में दिए गए आंकड़ों के आधार पर प्रश्न का उत्तर दीजिए :

पर्यटकों का शहर-वार वितरण

शहर	यात्रा-विधि				
	कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान
दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400
मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200
चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800
देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800
मनाली	14900	15900	15500	14900	18300
जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300

सभी छह शहरों के विमान यात्रियों की औसत संख्या और बस यात्रियों की औसत संख्या के मध्य अंतर कितना है?

1. 783
2. 683
3. 650
4. 625

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

5 2205

The following table shows the number of Tourists who visit different cities by using different modes of travel. Based on the data in the table, answer the question that follows.

City-wise Distribution of Tourists

City	Modes of Travel				
	Car	Train	Bus	Bike	Air
Delhi	19200	18800	17200	19100	17400
Mumbai	18000	16600	17800	18700	18200
Chandigarh	15600	19400	16300	18100	14800
Dehradun	13200	18500	14200	17000	14800
Manali	14900	15900	15500	14900	18300
Jaipur	16800	16400	15900	14200	17300

The ratio of car travellers to Delhi to that of Air travellers to Mumbai is _____ .

1. 35:83
2. 45:71
3. 96:91
4. 71:45

निम्नलिखित तालिका में यात्रा के विभिन्न साधनों का प्रयोग करते हुए विभिन्न शहरों की यात्रा करने वाले पर्यटकों की संख्या प्रदर्शित की गई है। तालिका में दिए गए आंकड़ों के आधार पर प्रश्न का उत्तर दीजिए :

पर्यटकों का शहर-वार वितरण

शहर	यात्रा-विधि				
	कार	ट्रेन	बस	बाइक	विमान
दिल्ली	19200	18800	17200	19100	17400
मुम्बई	18000	16600	17800	18700	18200
चंडीगढ़	15600	19400	16300	18100	14800
देहरादून	13200	18500	14200	17000	14800
मनाली	14900	15900	15500	14900	18300
जयपुर	16800	16400	15900	14200	17300

दिल्ली की यात्रा करने वाले कार यात्रियों का मुम्बई की यात्रा करने वाले विमान यात्रियों के साथ अनुपात कितना है?

1. 35:83
2. 45:71
3. 96:91
4. 71:45

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

6 2206

Which of the following are the advantages of cooperative learning?

- A. It has positive effect on academic achievements of students.
- B. It helps students to coordinate activities.
- C. It has positive effect on self esteem of students.
- D. It is helpful in improving interpersonal behavior and class environment.

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, C and D only
- 2. B and C only
- 3. A, B, C and D
- 4. A, B and D only

सहकारी अधिगम के लाभ निम्नलिखित में से कौन से हैं?

- A. इसका विद्यार्थियों की अकादमिक उपलब्धि पर सकारात्मक प्रभाव होता है।
- B. यह गतिविधियों के समन्वय में विद्यार्थियों की सहायता करता है।
- C. इसका विद्यार्थियों के स्वाभिमान पर सकारात्मक प्रभाव पड़ता है।
- D. यह अंतरवैयक्तिक व्यवहार एवं कक्षा के वातावरण के सुधार में सहायक होता है।

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल A, C और D
- 2. केवल B और C
- 3. A, B, C और D
- 4. केवल A, B और D

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

7 2207

A positive interaction with students in the classroom should generate

- 1. Misunderstanding
- 2. Ideas
- 3. Controversy
- 4. Anxiety

कक्षा में विद्यार्थियों के साथ सकारात्मक अन्योन्यक्रिया से निम्नलिखित में से क्या उत्पन्न होना चाहिए?

- 1. भ्रम
- 2. विचार
- 3. विवाद
- 4. दुश्चिंता

A1 1

:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

8 2208 Which of the following are the laws of Memory in learning?

- A. Law of perseverance
- B. Law of inadequacy
- C. Law of contiguity
- D. Law of association
- E. Law of incompatibility

Choose the most appropriate answer from the options given below:

- 1. A, C and D only
- 2. B, C and E only
- 3. A, B, D and E only
- 4. C and D only

अधिगम में स्मृति के नियम निम्नलिखित में से कौन से हैं?

- A. अध्यवसाय का नियम
- B. अपर्याप्तता का नियम
- C. संसक्ति का नियम
- D. साहचर्य का नियम
- E. असंगति का नियम

नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल A, C और D
- 2. केवल B, C और E
- 3. केवल A, B, D और E
- 4. केवल C और D

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

9 2209

Given below are two statements:

Statement I: Podcasting is a website that contains content organised like a journal or diary.

Statement II: Webcasting is the dissemination of recorded or live content over the internet.

In the light of the above statements, choose the correct answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are true.
2. Both Statement I and Statement II are false.
3. Statement I is true but Statement II is false.
4. Statement I is false but Statement II is true.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: पॉडकास्टिंग वह वेबसाइट है जिसमें किसी जर्नल या डायरी की तरह व्यवस्थित विषय वस्तु पायी जाती है।

कथन-II: वेबकास्टिंग, इंटरनेट पर रिकार्ड किए गए या लाइव (सजीव) विषय वस्तु का प्रसार है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सत्य हैं।
2. कथन I और II दोनों असत्य हैं।
3. कथन I सत्य है, लेकिन कथन II असत्य है।
4. कथन I असत्य है, लेकिन कथन II सत्य है।

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

10 2210

Which of the following are the social characteristics of Adolescents?

- A. Development of imagination
- B. Group loyalty
- C. Development of leadership
- D. Development of memory
- E. Increase in friendly relationships

Choose the most appropriate answer from the options given below:

1. B, C and E only
2. A, C and D only
3. A, B, C and D only
4. D and E only

किशोरों के सामाजिक अभिलक्षण निम्नलिखित में से कौन से हैं?

- A. कल्पना का विकास
- B. सामूहिक निष्ठा
- C. नेतृत्व का विकास
- D. स्मृति का विकास
- E. मैत्रीपूर्ण संबंधों में वृद्धि

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल B, C और E
- 2. केवल A, C और D
- 3. केवल A, B, C और D
- 4. केवल D और E

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

11 2211

Quantitative methods come under the philosophy of:

- 1. Constructivism
- 2. Interpretivism
- 3. Positivism
- 4. Symbolism

मात्रात्मक विधियाँ किस दर्शन के अंतर्गत आती हैं?

- 1. रचनावाद (कंस्ट्रक्टिविज्म)
- 2. व्याख्यात्मकवाद
- 3. प्रत्यक्षवाद
- 4. प्रतीकवाद

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

12 2212

The concept which evaluates the larger contexts in which people and knowledge function, is identified as

1. Social construction of reality
2. Functional collection of reality
3. Comparison of concepts of reality
4. Qualitative presentation of reality

वह अवधारणा जो उन व्यापक संदर्भों में मूल्यांकन करती है, जिसमें लोग और ज्ञान कार्य करते हैं, उसकी किस रूप में पहचान की गई है?

1. यथार्थता की सामाजिक संरचना
2. यथार्थता का प्रकार्यात्मक संग्रहण
3. यथार्थता की अवधारणाओं की तुलना
4. यथार्थता की गुणवत्तापरक प्रस्तुति

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

13 2213

Quasi-experiments are usually conducted in

1. Laboratory settings
2. Real-life settings
3. Simulated settings
4. Manipulated field settings

अर्द्ध-प्रयोग आम तौर पर किसमें संचालित किए जाते हैं?

1. प्रयोगशाला-परिवेश
2. वास्तविक जीवन-परिवेश
3. अनुरूपित परिवेश
4. छलयोजित क्षेत्र (फील्ड)-परिवेश

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

14 2214

Which of the following are characteristics of qualitative research?

- A. It liberally uses statistical tests.
- B. It is narrative.
- C. It is laboratory-oriented.
- D. It is interpretative.
- E. It focuses on the cultural construction of meaning.

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, C only
- 2. B, C, D only
- 3. C, D, E only
- 4. B, D, E only

गुणवत्तापरक शोध की निम्नलिखित में से कौनसी विशेषताएं हैं?

- A. यह उदार तरीके से सांख्यिकीय परीक्षणों को प्रयुक्त करता है।
 - B. यह आख्यान है।
 - C. यह प्रयोगशाला-उन्मुखी है।
 - D. यह व्याख्यात्मक है।
 - E. यह अर्थ की सांस्कृतिक संरचना पर ध्यान केन्द्रित करता है।
- नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल A, B, C
- 2. केवल B, C, D
- 3. केवल C, D, E
- 4. केवल B, D, E

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

15 2215

Given below are two statements:

Statements I: An abstract is a detailed report of the research study conducted and is intended to generate interest among other researchers.

Statement II: The introduction section of a research paper, in addition to literature review, introduces the selected area of research and reflects the theoretical implications of proposed research projects.

In the light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options given below:

- 1. Both Statement I and Statement II are true.
- 2. Both Statement I and Statement II are false.
- 3. Statement I is true but Statement II is false.
- 4. Statement I is false but Statement II is true.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: एक सार, संचालित किए गए शोध अध्ययन का एक विस्तृत प्रतिवेदन है और उसका उद्देश्य अन्य शोधकर्ताओं में रुचि जाग्रत करना है।

कथन-II: एक शोध पत्र में प्रस्तावना खंड साहित्य की समालोचना के अतिरिक्त चयनित शोध के क्षेत्र का परिचय देता है और प्रस्तावित शोध परियोजना के सैद्धांतिक निहितार्थों को प्रतिबिंबित करता है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सत्य हैं।
2. कथन I और II दोनों असत्य हैं।
3. कथन I सत्य है, लेकिन कथन II असत्य है।
4. कथन I असत्य है, लेकिन कथन II सत्य है।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

16 2216

The internal communication needs of human beings are

1. Politically decided.
2. Culturally determined.
3. Externally enforced.
4. Philosophically imposed.

मनुष्य की आंतरिक संप्रेषण की आवश्यकताएं _____

1. राजनीतिक रूप से निर्णयित होती हैं।
2. सांस्कृतिक रूप से निर्धारित होती हैं।
3. बाह्य रूप से प्रवर्तित की जाती हैं।
4. दार्शनिक रूप से आरोपित की जाती हैं।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

17 2217

The humanistic approach to cultural communication is

1. Experimental
2. Altruistic
3. Cognitive
4. Violent

सांस्कृतिक संप्रेषण के प्रति मानवीय उपागम निम्नलिखित में से कौन सा है?

1. प्रायोगिक
2. परोपकारी
3. संज्ञानात्मक
4. हिंसक

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

18 2218

Some of the threats to efficient communication for the community as a whole relate to the values of

- A. Oppression
- B. Power
- C. Wealth
- D. Respect
- E. Conflict

Choose the most appropriate answer from the options given below:

1. A, B, C only
2. B, C, D only
3. C, D, E only
4. A, D, E only

समुदाय के लिए समग्रता में कार्यक्षम संप्रेषण के प्रति कतिपय खतरे निम्न में से किनके मान से संबंधित हैं?

- A. उत्पीड़न
- B. शक्ति
- C. संपत्ति
- D. सम्मान
- E. द्वंद्व

नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. केवल A, B, C
2. केवल B, C, D
3. केवल C, D, E
4. केवल A, D, E

A1

:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

19 2219

Given below are two statements:

Statement I: All media are symbol systems and this is a fact in the case of television also.

Statement II: Television is a medium that conveys messages to a homogeneous audience only.

In the light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are correct.
2. Both Statement I and Statement II are incorrect.
3. Statement I is correct but statement II is incorrect.
4. Statement I is incorrect but statement II is correct.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: समस्त मीडिया प्रतीक प्रणालियाँ हैं और वह टेलीविजन के संबंध में भी एक तथ्य है।

कथन-II: टेलीविजन एक ऐसा माध्यम है जो केवल सजातीय श्रोताओं तक ही संदेशों को संप्रेषित करता है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सही हैं।
2. कथन I और II दोनों सही नहीं हैं।
3. कथन I सही है, लेकिन कथन II गलत है।
4. कथन I गलत है, लेकिन कथन II सही है।

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

20 2220

Given below are two statements:

Statement I: A study of the communicator in the communication process leads us to content analysis.

Statement II: An analysis of 'says what' (the message) is control analysis.

In the light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are correct.
2. Both Statement I and Statement II are incorrect.
3. Statement I is correct but statement II is incorrect.
4. Statement I is incorrect but statement II is correct.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: संप्रेषण प्रक्रिया में संप्रेषक का अध्ययन हमें अंतर्वस्तु विश्लेषण की ओर ले जाता है।

कथन-II: 'क्या कहता है' (संदेश) का विश्लेषण नियंत्रण विश्लेषण है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सही हैं।
2. कथन I और II दोनों सही नहीं हैं।
3. कथन I सही है, लेकिन कथन II गलत है।
4. कथन I गलत है, लेकिन कथन II सही है।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

21 2221

A man invests ₹8,000 in a finance company which provides 24% annual compound interest, compounded monthly. Compute the compound interest on the invested amount for 3 months.

1. ₹555.66
2. ₹489.66
3. ₹589.66
4. ₹689.66

यदि कोई व्यक्ति 24 % वार्षिक चक्रवृद्धि ब्याज प्रदान करने वाले किसी वित्तीय कंपनी में ₹ 8000 का निवेश करता है, जिसका संयोजन मासिक आधार पर किया जाता है। तो 3 माह हेतु निवेश की गई धनराशि पर चक्रवृद्धि ब्याज का परिकलन कीजिए:

1. ₹ 555.66
2. ₹ 489.66
3. ₹ 589.66
4. ₹ 689.66

A1
:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

22 2222 If numerator of a fraction is increased by 25% and the denominator is decreased by 15%, the fraction becomes $15/17$. Find the value of the original fraction?

1. $3/5$
2. $4/5$
3. $7/5$
4. $6/5$

यदि किसी भिन्न के अंश को 25 % बढ़ा दिया जाता है और हर को 15% घटा दिया जाता है, तो भिन्न $15/17$ हो जाती है। मूल भिन्न का मान ज्ञात कीजिए?

1. $3/5$
2. $4/5$
3. $7/5$
4. $6/5$

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

23 2223 A man ordered 4 pairs of red socks and some additional pairs of grey socks. The price of the red socks per pair was twice to that of the grey socks. However when the salesman entered the order it was found that the number of pairs of the two colours had been interchanged which had increased the bill by 25%. Find the ratio of the number of pairs of red socks to the number of pairs of grey socks in the original order.

1. 1:4
2. 2:3
3. 1:2
4. 1:3

किसी व्यक्ति ने 4 जोड़ी लाल मोज़े और कुछ अतिरिक्त जोड़ी धूसर मोज़े मँगाए। लाल मोज़े की प्रति जोड़ी कीमत धूसर मोज़े की प्रति जोड़ी की दुगुनी थी। तथापि, जब विक्रेता ने आर्डर की प्रविष्टि की तो यह पता चला कि दो रंगों की जोड़ियों की संख्या में अदला-बदली हो गई थी, जिससे बिल 25% बढ़ गया था। मूल आर्डर में लाल मोज़े की जोड़ियों की संख्या का धूसर मोज़े की जोड़ियों की तुलना में अनुपात ज्ञात कीजिए।

1. 1:4
2. 2:3
3. 1:2
4. 1:3

A1 1
:

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

24 2224

What number would replace questions mark (?) in the series given below?

2, 5, 10, 19, 36, 69, 134?

1. 203
2. 263
3. 170
4. 268

नीचे दी गई श्रृंखला में कौनसी संख्या प्रश्नवाचक चिह्न को प्रतिस्थापित करेगी?

2, 5, 10, 19, 36, 69, 134, ?

1. 203
2. 263
3. 170
4. 268

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

25 2225

A man starts from a point A and walks 30 meters towards south. from there he turns left and walks 40 meters. Again he turns left and walks 30 metres and reaches a point B. How far and in which direction is the man now from the point A?

1. 20 meters west
2. 30 meters East
3. 20 meters North
4. 20 meters South

यदि कोई व्यक्ति बिंदु A से आरंभ करता है और 30 मीटर दक्षिण की ओर चलता है। वहाँ से वह बाएं मुड़ता है और 40 मीटर चलता है। फिर वह बाएं मुड़ता है और 30 मीटर चलता है। वह फिर से बाएं मुड़ता है और 60 मीटर चलता है तथा बिंदु B पर पहुँचता है। तो व्यक्ति अब बिंदु A से कितनी दूर और किस दिशा में है?

1. 20 मीटर पश्चिम
2. 30 मीटर पूर्व
3. 20 मीटर उत्तर
4. 20 मीटर दक्षिण

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

26 2226 Which informal fallacy is committed in the following statement-"How can you say animals have rights and should not be killed, when you eat meat?"

1. Strawman
2. Red herring
3. Ad hominem
4. Appeal to authority

निम्नलिखित कथन में कौन सा अनाकारिक तर्क दोष है- " जब आप मांस खाते हैं, तो आप यह कैसे कह सकते हैं कि पशुओं के अधिकार होते हैं और उन्हें नहीं मारा जाना चाहिए"?

1. स्ट्रामैन (घास का पुतला)
2. रेड हेरिंग
3. व्यक्ति विशेष के लिए (एड होमिनेम)
4. प्राधिकार का आग्रह

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

27 2227 Which of the following statements are logically equivalent?

- A. Some cricketers are kind men.
- B. Some kind men are cricketers.
- C. Some cricketers are not non-kind men.
- D. Some non-kind men are not non-cricketers.

Choose the correct answer from the options given below:

1. B, C and D only
2. C and D only
3. A, B and C only
4. A, and D only

निम्नलिखित में से कौन से कथन तार्किक रूप से समतुल्य हैं?

- A. कुछ क्रिकेटर दयालु व्यक्ति होते हैं।
 - B. कुछ दयालु व्यक्ति क्रिकेटर होते हैं।
 - C. कुछ क्रिकेटर गैर-दयालु व्यक्ति नहीं होते हैं।
 - D. कुछ गैर-दयालु व्यक्ति गैर-क्रिकेटर नहीं होते हैं।
- नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल B, C और D
- 2. केवल C और D
- 3. केवल A, B और C
- 4. केवल A और D

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

28 2228

Which of the following statements is contrary to the statement- "No football players are kind-hearted human beings"?

- 1. Some football players are kind-hearted human beings.
- 2. Some football players are not kind-hearted human beings.
- 3. No kind-hearted human beings are football players.
- 4. All football players are kind-hearted human beings.

निम्नलिखित में से कौन सा कथन इस कथन के विपरीत है- "कोई भी फुटबाल खिलाड़ी सहृदय मनुष्य नहीं होता है"?

- 1. कुछ फुटबाल खिलाड़ी सहृदय मनुष्य होते हैं।
- 2. कुछ फुटबाल खिलाड़ी सहृदय मनुष्य नहीं होते हैं।
- 3. कोई भी सहृदय मनुष्य फुटबाल खिलाड़ी नहीं होता है।
- 4. सभी फुटबाल खिलाड़ी सहृदय मनुष्य होते हैं।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

29 2229

If the statement-"Some athletes are kind human beings" is given as true, then which of the following statements can be immediately inferred to be false?

1. Some athletes are not kind human beings.
2. All athletes are kind human beings.
3. No athletes are kind human beings.
4. Some kind human beings are athletes.

यदि कथन- "कुछ एथलीट दयालु मनुष्य होते हैं" सत्य के रूप में दिया गया है, तो निम्नलिखित में से कौन सा कथन तात्कालिक रूप से असत्य अनुमानित किया जा सकता है?

1. कुछ एथलीट दयालु मनुष्य नहीं होते हैं।
2. सभी एथलीट दयालु मनुष्य होते हैं।
3. कोई भी एथलीट दयालु मनुष्य नहीं होते हैं।
4. कुछ दयालु मनुष्य एथलीट होते हैं।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

30 2230

Which of the following statements is logically fallacious as per classical Indian school of logic because the middle term is non-exclusive?

1. The hill has fire because it is knowable.
2. Sound is eternal because it is audible.
3. Fire is cold because it is a substance.
4. All things are non-eternal because they are knowable.

भारतीय शास्त्रीय तर्क मत के अनुसार निम्नलिखित में से कौन सा कथन तार्किक रूप से दोषपूर्ण है क्योंकि मध्यपद गैर-अनन्य होता है?

1. पहाड़ी पर आग है क्योंकि यह ज्ञेय होती है।
2. ध्वनि शाश्वत है क्योंकि यह श्रव्य होती है।
3. आग शीतल है क्योंकि यह एक द्रव्य होती है।
4. सभी वस्तुएँ गैर-शाश्वत होती हैं क्योंकि वे ज्ञेय होती हैं।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

31 2231

Which is the largest of these data storage capacities?

1. 2048 MB
2. 2 GB
3. 2050 MB
4. 100000 KB

निम्नलिखित डाटा भंडारण क्षमताओं में से सबसे बड़ी कौन सी है?

1. 2048 एम बी
2. 2 जी बी
3. 2050 एम बी
4. 100000 के बी

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

32 2232

A webpage displays the following information in which each underlined word is a link to another web page.

For digital devices, the bandwidth is usually expressed in bits per second. For analog devices, the bandwidth is expressed in Hertz.

Which method of data organisation is being used?

1. HTML
2. Hypertext
3. Storyboard
4. Data schema

एक वेब पेज में निम्नलिखित सूचना प्रदर्शित की गई है जिसमें प्रत्येक रेखांकित शब्द दूसरे वेबपेज के लिए लिंक हैं।

डिजिटल युक्तियों के लिए, सामान्यतः बैंडविड्थ को बिट्स प्रति सेकेंड में अभिव्यक्त किया जाता है। अनुरूप युक्तियों के लिए, बैंडविड्थ को हर्ट्ज में अभिव्यक्त किया जाता है।

डाटा व्यवस्थापन की कौन सी विधि प्रयुक्त की गई है?

1. एच टी एम एल
2. हाइपरटेक्स्ट
3. स्टोरीबोर्ड
4. डाटा स्कीमा

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4 4
:
4

Objective Question

33 2233

Given below are two statements:

Statement I: RAM is internal memory and its access time is slower than that of Cache memory.

Statement II: ROM loses its data when the power is turned off.

In the light of the above statements, choose the correct answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are true.
2. Both Statement I and Statement II are false.
3. Statement I is true but Statement II is false.
4. Statement I is false but Statement II is true.

आंतरिक कम्प्यूटर मेमोरी के संदर्भ में नीचे दो कथन दिए गए हैं:

कथन-I: रैम आंतरिक मेमोरी है और इसका अभिगम समय काशे मेमोरी की अपेक्षा धीमा होता है।

कथन-II: जब विद्युत् प्रवाह बंद होता है तो रॉम (ROM) अपना डाटा खो देती है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सत्य हैं।
2. कथन I और II दोनों असत्य हैं।
3. कथन I सत्य है, लेकिन कथन II असत्य है।
4. कथन I असत्य है, लेकिन कथन II सत्य है।

A1 1
:
1

A2 2
:
2

A3 3
:
3

A4 4
:
4

Objective Question

34 2234

Which of the following statements are true?

- A. CPU speed is measured in kilobytes (KB) and gigabytes (GB)
- B. The size of a monitor is measured diagonally across the screen.
- C. Laser Printer resolution is measured in dots per inch.

Choose the correct answer from the options given below:

1. A and B only
2. A and C only
3. B and C only
4. A, B and C

निम्नलिखित में से कौन से कथन सही हैं?

- सी पी यू की गति का मापन किलोबाइट (केबी) एवं गीगा बाइट (जीबी) में किया जाता है।
 - मॉनिटर का आकार स्क्रीन पर विकर्णतः मापा जाता है।
 - लेजर प्रिंटर का रिजोल्यूशन डॉट्स प्रति इंच में मापा जाता है।
- नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- केवल A और B
- केवल A और C
- केवल B और C
- A, B और C

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

35 2235

Match List I with List II

LIST I (Computer Terms)		LIST II (Meaning)	
A.	Pop-ups	I.	Unwanted email
B.	Spam	II.	Online journal that can be shared over the internet
C.	Cookies	III.	Small screens that open automatically on your computer
D.	Blog	IV.	File that stores information related to your internet activity

Choose the correct answer from the options given below:

- A-I, B-III, C-II, D-IV
- A-IV, B-II, C-I, D-III
- A-II, B-I, C-III, D-IV
- A-III, B-I, C-IV, D-II

सूची I का सूची II से मिलान कीजिए

सूची I (कम्प्यूटर पद)		सूची II (अर्थ)	
A.	पॉप-अप्स	I.	अवांछित ई-मेल
B.	स्पैम	II.	ऑनलाइन जर्नल जिसे इंटरनेट पर साझा किया जा सकता है
C.	कुकीस	III.	छोटी स्क्रीन जो आपके कम्प्यूटर पर स्वतः खुल जाती हैं
D.	ब्लॉग	IV.	वह फ़ाइल जो आपकी इंटरनेट गतिविधियों से संबंधित सूचना को संचित करती है

निम्नलिखित विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

- A-I, B-III, C-II, D-IV
- A-IV, B-II, C-I, D-III
- A-II, B-I, C-III, D-IV
- A-III, B-I, C-IV, D-II

A1

:

1

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

36 2236

Chemical Oxygen Demand (COD) is a measure of

1. Inorganic matters in water
2. All chemicals present in water
3. All organic matters in water
4. Only some specific organic matters in water

रासायनिक ऑक्सीजन मांग (सी ओ डी) से निम्न में से किसकी माप की जाती है?

1. जल के अकार्बनिक पदार्थ
2. जल में उपस्थित सभी रसायन
3. जल में सभी कार्बनिक पदार्थ
4. जल में केवल कुछ विशिष्ट कार्बनिक पदार्थ

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

37 2237

Solar stills are equipments, which use solar thermal energy to

1. dry grains.
2. generate electricity.
3. distil water.
4. pump water.

सौर अचल (सोलर स्टिल) वे उपकरण हैं, जो सौर तापीय ऊर्जा का प्रयोग निम्नलिखित में से इसके लिए करते हैं

1. अनाज सुखाने के लिए
2. विद्युत् उत्पन्न करने के लिए
3. जल का आसवन करने के लिए
4. जल को पम्प करने के लिए

A1 1
:
1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

38 2238

Match List I with List II

LIST I (Toxic substance)		LIST II (Source)	
A.	Chloroform	I.	Pesticide
B.	DDT	II.	Paints
C.	Aroclor	III.	Water purification
D.	Chromium	IV.	Plastics

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-I, B-III, C-II, D-IV
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-III, B-I, C-II, D-IV

सूची I का सूची II से मिलान कीजिए

सूची I (विषाक्त पदार्थ)		सूची II (स्रोत)	
A.	क्लोरोफॉर्म	I.	कीटनाशी
B.	डी डी टी	II.	पेन्ट्स
C.	एरोक्लोर	III.	जल शोधन
D.	क्रोमियम	IV.	प्लास्टिक

निम्नलिखित विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-I, B-III, C-II, D-IV
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-III, B-I, C-II, D-IV

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

39 2239

Given below are two statements:

Statement I: Possibility of oxygen depletion is high in running and turbulent water bodies.

Statement II: Oxygen is added to water by photosynthesis of green plants, algae and cyanobacteria.

In the light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options

1. Both Statement I and Statement II are correct.
2. Both Statement I and Statement II are incorrect.
3. Statement I is correct but statement II is incorrect.
4. Statement I is incorrect but statement II is correct.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: ऑक्सीजन अवक्षय की संभावना प्रवाही एवं प्रक्षुब्ध जलाशयों में उच्च होती है।

कथन-II: हरित पादपों, शैवालों और साइनोबैक्टीरिया के प्रकाश-संश्लेषण द्वारा जल में ऑक्सीजन बढ़ाई जाती है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सही हैं।
2. कथन I और II दोनों सही नहीं हैं।
3. कथन I सही है, लेकिन कथन II गलत है।
4. कथन I गलत है, लेकिन कथन II सही है।

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

40 2240

Which of the following Green House Gases has no natural source?

1. Carbon dioxide
2. Methane
3. Nitrous oxide
4. Halocarbons

निम्नलिखित में से किस ग्रीनहाउस गैस (जी एच सी) का कोई प्राकृतिक स्रोत नहीं है?

1. कार्बन डाईऑक्साइड
2. मीथेन
3. नाइट्रस ऑक्साइड
4. हैलोकार्बन्स

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

41 2241

According to All India Survey on Higher Education (2020-21), the enrollment in Higher Education in India was for the first time more than the following figure.

1. 5 Crore
2. 4 Crore
3. 2 Crore
4. 1.8 Crore

उच्च शिक्षा पर अखिल भारतीय सर्वेक्षण (2020-21) के अनुसार भारत में उच्च शिक्षा में नामांकन पहली बार निम्नलिखित आँकड़े से अधिक था-

1. 5 करोड़
2. 4 करोड़
3. 2 करोड़
4. 1.8 करोड़

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

42 2242

Given below are two statements:

Statement I: One of the major characteristics of Good Governance is that it is autocratic.

Statement II: RTI (Right to information) is one of the tools of Good Governance.

In the light of the above statements, choose the correct answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are true.
2. Both Statement I and Statement II are false.
3. Statement I is true but Statement II is false.
4. Statement I is false but Statement II is true.

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: सुशासन का एक प्रमुख लक्षण यह है कि यह निरंकुश होता है।

कथन-II: आर टी आई (सूचना का अधिकार) सुशासन का एक साधन है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सत्य हैं।
2. कथन I और II दोनों असत्य हैं।
3. कथन I सत्य है, लेकिन कथन II असत्य है।
4. कथन I असत्य है, लेकिन कथन II सत्य है।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

43 2243

In 1997, the union government placed higher education under the category of

1. Non-merit good
2. Priority Good
3. State good
4. Secondary good

केन्द्र सरकार ने वर्ष 1997 में उच्च शिक्षा को निम्नांकित किस वर्ग के अंतर्गत रखा?

1. गैर-गुण (योग्यता) हित
2. प्राथमिक-हित
3. राज्य-हित
4. द्वितीयक-हित

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

44 2244

National Sample Survey Organisation (NSSO) conducts survey on education and employment every

1. One year
2. Five years
3. Ten years
4. Twenty years

राष्ट्रीय प्रतिदर्श सर्वेक्षण संगठन (एन.एस.एस.ओ.) शिक्षा और रोजगार के संबंध में प्रत्येक कितने वर्ष पर सर्वेक्षण करता है?

1. एक वर्ष
2. पाँच वर्ष
3. दस वर्ष
4. बीस वर्ष

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

45 2245

The important suggestions of the Indian University Commission appointed by Lord Curzon were:

- A. Recognition to new colleges to be given under stringent rules.
- B. Teaching work should be started in the universities.
- C. The quality of teaching should be maintained.
- D. Establishment of vocational institutes should be limited.
- E. The Hartog Committee should be appointed.

Choose the correct answer from the options given below:

1. A, B, C only
2. B, C, D only
3. C, D, E only
4. A, D, E only

लार्ड कर्जन द्वारा नियुक्त भारतीय विश्वविद्यालय आयोग के निम्नलिखित में से महत्वपूर्ण सुझाव कौन-कौन से थे?

- A. नए महाविद्यालयों को मान्यता कठोर नियमों के अधीन दिया जाना।
- B. विश्वविद्यालयों में शिक्षण कार्य प्रारम्भ किया जाना चाहिए।
- C. शिक्षण की गुणवत्ता को बरकरार रखना चाहिए।
- D. व्यावसायिक संस्थानों की स्थापना को सीमित किया जाना चाहिए।
- E. हार्टोग समिति नियुक्त की जानी चाहिए।

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

1. केवल A, B, C
2. केवल B, C, D
3. केवल C, D, E
4. केवल A, D, E

A1

:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

46 2246

Read the following passage and answer the question given below:

The Power Finance Corporation has reported that the aggregate technical and commercial (AT and C) losses of discoms have gone up from 20.7 percent in 2019-20 to 22.3 percent in 2020-21. The AT & C estimate gives us an idea of the losses a distribution company (discom) faces in its line of business. In layman's terms, if discom has received 100 units of power, the AT & C figure will tell us how many units are not recovered in terms of revenue. So, a figure of 25 per cent would mean that for every 100 units of power fed into the discom, 25 units are not recovered. Consequently, the discom has to operate with a recovery of only 75 units.

Broadly, the losses in the system comprise technical losses and commercial losses, the latter largely implying theft. Some technical losses are inevitable in a distribution system but these can vary a lot across discoms (roughly between 4 to 12 per cent) depending on the technology adopted, the condition of the distribution infrastructure etc. Commercial losses are due to meters not being read, faulty meters meters being manipulated or bypassed etc. The Indian distribution system has always faced high AT & C losses (in excess of 30 per cent in the early 2000s) which drains the discoms financially and makes them economically unviable.

A discom reports AT & EC losses of 20%. If the discom received 50000 units of power, it was able to recover revenue for ____

1. 40000 units
2. 20000 units
3. 30000 units
4. 10000 units

नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़िए व प्रश्न का उत्तर दीजिए:

ऊर्जा वित्त निगम द्वारा बताया गया है कि वितरण कम्पनियों (डिस्कामों) की कुल तकनीकी व वाणिज्यिक (ए टी व सी) हानियाँ 2019-20 में 20.7 प्रतिशत से बढ़कर 2020-21 में 22.3 प्रतिशत हो गई हैं। ए टी व सी संबंधी प्राक्कलन से हमें पता चलता है कि अपने कारोबार में वितरण कंपनियों (डिस्काम) को कितनी हानि उठानी पड़ती है। सरल शब्दों में कहा जाए, यदि एक डिस्काम को 100 यूनिट विद्युत् प्राप्त होती है, तो ए टी व सी आंकड़ों से हमें पता चलता है कि राजस्व के रूप में कितनी यूनिटों की वसूली नहीं हो पाई है। अतः 25 प्रतिशत के आंकड़े का अर्थ है कि डिस्काम को मिली प्रत्येक 100 यूनिट विद्युत् में से 25 यूनिट की वसूली नहीं होती है। परिणामस्वरूप डिस्काम को केवल 75 यूनिटों की वसूली पर ही प्रचालन करना पड़ता है। मोटे तौर पर, प्रणाली में हानियों में तकनीकी व वाणिज्यिक हानियाँ सम्मिलित हैं और अवरोक्त मोटे तौर पर चोरी की ओर संकेत करती है। किसी भी वितरण प्रणाली में कुछ तकनीकी हानियाँ अपरिहार्य हैं परन्तु अंगीकृत प्रौद्योगिकी व वितरण अवसंरचना आदि के अनुसार भिन्न-भिन्न डिस्कामों में इसमें काफी अंतर हो सकता है (लगभग 4 से 12 प्रतिशत के बीच)। वाणिज्यिक हानियों का कारण है कि मीटरों को पढ़ा नहीं जाता है, मीटर दोषपूर्ण हैं, मीटरों के साथ छेड़-छाड़ की जाती है अथवा उन्हें बाईपास किया जाता है, आदि। भारतीय वितरण प्रणाली को हमेशा से ही उच्च ए टी व सी हानियों (2000 के आरंभिक वर्षों में 30 प्रतिशत से अधिक) का सामना करना पड़ा है जो डिस्कामों को वित्तीय रूप से निचोड़ लेता है और उन्हें आर्थिक रूप से अव्यवहारिक बना देता है।

एक डिस्काम 20 % ए टी व सी हानि की सूचना देती है। यदि डिस्काम को 50000 यूनिट विद्युत् प्राप्त हुई थी, तो यह निम्नलिखित में से कितने की राजस्व वसूली कर पाई?

1. 40000 यूनिट
2. 20000 यूनिट
3. 30000 यूनिट
4. 10000 यूनिट

A1 1
:
1
A2 2
:
2

A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

47 2247

Read the following passage and answer the question given below:

The Power Finance Corporation has reported that the aggregate technical and commercial (AT and C) losses of discoms have gone up from 20.7 percent in 2019-20 to 22.3 percent in 2020-21. The AT & C estimate gives us an idea of the losses a distribution company (discom) faces in its line of business. In layman's terms, if discom has received 100 units of power, the AT & C figure will tell us how many units are not recovered in terms of revenue. So, a figure of 25 per cent would mean that for every 100 units of power fed into the discom, 25 units are not recovered. Consequently, the discom has to operate with a recovery of only 75 units.

Broadly, the losses in the system comprise technical losses and commercial losses, the latter largely implying theft. Some technical losses are inevitable in a distribution system but these can vary a lot across discoms (roughly between 4 to 12 per cent) depending on the technology adopted, the condition of the distribution infrastructure etc. Commercial losses are due to meters not being read, faulty meters meters being manipulated or bypassed etc. The Indian distribution system has always faced high AT & C losses (in excess of 30 per cent in the early 2000s) which drains the discoms financially and makes them economically unviable.

Which among the following are likely to be the technical losses of discoms?

- A. 5%
- B. 20%
- C. 11%
- D. 8%

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B and C only
- 2. A, C and D only
- 3. B, C and D only
- 4. A, B, C and D

नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़िए व प्रश्न का उत्तर दीजिए:

ऊर्जा वित्त निगम द्वारा बताया गया है कि वितरण कम्पनियों (डिस्कामों) की कुल तकनीकी व वाणिज्यिक (ए टी व सी) हानियाँ 2019-20 में 20.7 प्रतिशत से बढ़कर 2020-21 में 22.3 प्रतिशत हो गई हैं। ए टी व सी संबंधी प्राक्कलन से हमें पता चलता है कि अपने कारोबार में वितरण कंपनियों (डिस्काम) को कितनी हानि उठानी पड़ती है। सरल शब्दों में कहा जाए, यदि एक डिस्काम को 100 यूनिट विद्युत् प्राप्त होती है, तो ए टी व सी आंकड़ों से हमें पता चलता है कि राजस्व के रूप में कितनी यूनिटों की वसूली नहीं हो पाई है। अतः 25 प्रतिशत के आंकड़े का अर्थ है कि डिस्काम को मिली प्रत्येक 100 यूनिट विद्युत् में से 25 यूनिट की वसूली नहीं होती है। परिणामस्वरूप डिस्काम को केवल 75 यूनिटों की वसूली पर ही प्रचालन करना पड़ता है। मोटे तौर पर, प्रणाली में हानियों में तकनीकी व वाणिज्यिक हानियाँ सम्मिलित हैं और अवरोक्त मोटे तौर पर चोरी की ओर संकेत करती है। किसी भी वितरण प्रणाली में कुछ तकनीकी हानियाँ अपरिहार्य हैं परन्तु अंगीकृत प्रौद्योगिकी व वितरण अवसंरचना आदि के अनुसार भिन्न-भिन्न डिस्कामों में इसमें काफी अंतर हो सकता है (लगभग 4 से 12 प्रतिशत के बीच)। वाणिज्यिक हानियों का कारण है कि मीटरों को पढ़ा नहीं जाता है, मीटर दोषपूर्ण हैं, मीटरों के साथ छेड़-छाड़ की जाती है अथवा उन्हें बाईपास किया जाता है, आदि। भारतीय वितरण प्रणाली को हमेशा से ही उच्च ए टी व सी हानियाँ (2000 के आरंभिक वर्षों में 30 प्रतिशत से अधिक) का सामना करना पड़ा है जो डिस्कामों को वित्तीय रूप से निचोड़ लेता है और उन्हें आर्थिक रूप से अव्यवहारिक बना देता है।

निम्नलिखित में से डिस्कामों की तकनीकी हानियों का प्रतिशत कितना-कितना होने की संभावना है?

- A. 5 %
- B. 20%
- C. 11%
- D. 8%

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए

- 1. केवल A, B, और C
- 2. केवल A, C और D
- 3. केवल B, C और D
- 4. A, B, C और D

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

48 2248

Read the following passage and answer the question given below:

The Power Finance Corporation has reported that the aggregate technical and commercial (AT and C) losses of discoms have gone up from 20.7 percent in 2019-20 to 22.3 percent in 2020-21. The AT & C estimate gives us an idea of the losses a distribution company (discom) faces in its line of business. In layman's terms, if discom has received 100 units of power, the AT & C figure will tell us how many units are not recovered in terms of revenue. So, a figure of 25 per cent would mean that for every 100 units of power fed into the discom, 25 units are not recovered. Consequently, the discom has to operate with a recovery of only 75 units.

Broadly, the losses in the system comprise technical losses and commercial losses, the latter largely implying theft. Some technical losses are inevitable in a distribution system but these can vary a lot across discoms (roughly between 4 to 12 per cent) depending on the technology adopted, the condition of the distribution infrastructure etc. Commercial losses are due to meters not being read, faulty meters meters being manipulated or bypassed etc. The Indian distribution system has always faced high AT & C losses (in excess of 30 per cent in the early 2000s) which drains the discoms financially and makes them economically unviable.

Which among the following was most likely the figure for AT & C losses in India in 2018-19?

1. 8%
2. 10%
3. 20%
4. 39%

नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़िए व प्रश्न का उत्तर दीजिए:

ऊर्जा वित्त निगम द्वारा बताया गया है कि वितरण कम्पनियों (डिस्कामों) की कुल तकनीकी व वाणिज्यिक (ए टी व सी) हानियाँ 2019-20 में 20.7 प्रतिशत से बढ़कर 2020-21 में 22.3 प्रतिशत हो गई हैं। ए टी व सी संबंधी प्राक्कलन से हमें पता चलता है कि अपने कारोबार में वितरण कंपनियों (डिस्काम) को कितनी हानि उठानी पड़ती है। सरल शब्दों में कहा जाए, यदि एक डिस्काम को 100 यूनिट विद्युत् प्राप्त होती है, तो ए टी व सी आंकड़ों से हमें पता चलता है कि राजस्व के रूप में कितनी यूनिटों की वसूली नहीं हो पाई है। अतः 25 प्रतिशत के आंकड़े का अर्थ है कि डिस्काम को मिली प्रत्येक 100 यूनिट विद्युत् में से 25 यूनिट की वसूली नहीं होती है। परिणामस्वरूप डिस्काम को केवल 75 यूनिटों की वसूली पर ही प्रचालन करना पड़ता है। मोटे तौर पर, प्रणाली में हानियों में तकनीकी व वाणिज्यिक हानियाँ सम्मिलित हैं और अवरोक्त मोटे तौर पर चोरी की ओर संकेत करती है। किसी भी वितरण प्रणाली में कुछ तकनीकी हानियाँ अपरिहार्य हैं परन्तु अंगीकृत प्रौद्योगिकी व वितरण अवसंरचना आदि के अनुसार भिन्न-भिन्न डिस्कामों में इसमें काफी अंतर हो सकता है (लगभग 4 से 12 प्रतिशत के बीच)। वाणिज्यिक हानियों का कारण है कि मीटरों को पढ़ा नहीं जाता है, मीटर दोषपूर्ण हैं, मीटरों के साथ छेड़-छाड़ की जाती है अथवा उन्हें बाईपास किया जाता है, आदि। भारतीय वितरण प्रणाली को हमेशा से ही उच्च ए टी व सी हानियों (2000 के आरंभिक वर्षों में 30 प्रतिशत से अधिक) का सामना करना पड़ा है जो डिस्कामों को वित्तीय रूप से निचोड़ लेता है और उन्हें आर्थिक रूप से अव्यवहारिक बना देता है।

वर्ष 2018-19 में भारत में ए टी व सी हानियों के लिए निम्नलिखित में से सर्वाधिक संभव आंकड़ा कौन सा था?

1. 8%
2. 10%
3. 20%
4. 39%

A1 1
:
1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

49 2249

Read the following passage and answer the question given below:

The Power Finance Corporation has reported that the aggregate technical and commercial (AT and C) losses of discoms have gone up from 20.7 percent in 2019-20 to 22.3 percent in 2020-21. The AT & C estimate gives us an idea of the losses a distribution company (discom) faces in its line of business. In layman's terms, if discom has received 100 units of power, the AT & C figure will tell us how many units are not recovered in terms of revenue. So, a figure of 25 per cent would mean that for every 100 units of power fed into the discom, 25 units are not recovered. Consequently, the discom has to operate with a recovery of only 75 units.

Broadly, the losses in the system comprise technical losses and commercial losses, the latter largely implying theft. Some technical losses are inevitable in a distribution system but these can vary a lot across discoms (roughly between 4 to 12 per cent) depending on the technology adopted, the condition of the distribution infrastructure etc. Commercial losses are due to meters not being read, faulty meters meters being manipulated or bypassed etc. The Indian distribution system has always faced high AT & C losses (in excess of 30 per cent in the early 2000s) which drains the discoms financially and makes them economically unviable.

Commercial losses to discoms arise mainly from ____

- A. Technical losses
- B. Faulty meters
- C. Meters being bypassed or manipulated
- D. Meters not being read

Choose the most appropriate answer from the options given below:

- 1. A, B and C only
- 2. A, C and D only
- 3. B, C and D only
- 4. A, B, C and D

नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़िए व प्रश्न का उत्तर दीजिए:

ऊर्जा वित्त निगम द्वारा बताया गया है कि वितरण कम्पनियों (डिस्कामों) की कुल तकनीकी व वाणिज्यिक (ए टी व सी) हानियाँ 2019-20 में 20.7 प्रतिशत से बढ़कर 2020-21 में 22.3 प्रतिशत हो गई हैं। ए टी व सी संबंधी प्राक्कलन से हमें पता चलता है कि अपने कारोबार में वितरण कंपनियों (डिस्काम) को कितनी हानि उठानी पड़ती है। सरल शब्दों में कहा जाए, यदि एक डिस्काम को 100 यूनिट विद्युत् प्राप्त होती है, तो ए टी व सी आंकड़ों से हमें पता चलता है कि राजस्व के रूप में कितनी यूनिटों की वसूली नहीं हो पाई है। अतः 25 प्रतिशत के आंकड़े का अर्थ है कि डिस्काम को मिली प्रत्येक 100 यूनिट विद्युत् में से 25 यूनिट की वसूली नहीं होती है। परिणामस्वरूप डिस्काम को केवल 75 यूनिटों की वसूली पर ही प्रचालन करना पड़ता है। मोटे तौर पर, प्रणाली में हानियों में तकनीकी व वाणिज्यिक हानियाँ सम्मिलित हैं और अवरोक्त मोटे तौर पर चोरी की ओर संकेत करती है। किसी भी वितरण प्रणाली में कुछ तकनीकी हानियाँ अपरिहार्य हैं परन्तु अंगीकृत प्रौद्योगिकी व वितरण अवसंरचना आदि के अनुसार भिन्न-भिन्न डिस्कामों में इसमें काफी अंतर हो सकता है (लगभग 4 से 12 प्रतिशत के बीच)। वाणिज्यिक हानियों का कारण है कि मीटरों को पढ़ा नहीं जाता है, मीटर दोषपूर्ण हैं, मीटरों के साथ छेड़-छाड़ की जाती है अथवा उन्हें बाईपास किया जाता है, आदि। भारतीय वितरण प्रणाली को हमेशा से ही उच्च ए टी व सी हानियाँ (2000 के आरंभिक वर्षों में 30 प्रतिशत से अधिक) का सामना करना पड़ा है जो डिस्कामों को वित्तीय रूप से निचोड़ लेता है और उन्हें आर्थिक रूप से अव्यवहारिक बना देता है।

डिस्कामों को वाणिज्यिक हानियाँ मुख्यतया निम्न में से किन कारणों से होती हैं?

- A. तकनीकी हानियाँ
- B. दोषपूर्ण हानियाँ
- C. मीटरों को बाई पास किया जाना अथवा उनसे छेड़-छाड़ किया जाना।
- D. मीटरों का न पढ़ा जाना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए:

- 1. केवल A, B और C
- 2. केवल A, C और D
- 3. केवल B, C और D
- 4. A, B, C और D

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

50 2250

Read the following passage and answer the question given below:

The Power Finance Corporation has reported that the aggregate technical and commercial (AT and C) losses of discoms have gone up from 20.7 percent in 2019-20 to 22.3 percent in 2020-21. The AT & C estimate gives us an idea of the losses a distribution company (discom) faces in its line of business. In layman's terms, if discom has received 100 units of power, the AT & C figure will tell us how many units are not recovered in terms of revenue. So, a figure of 25 per cent would mean that for every 100 units of power fed into the discom, 25 units are not recovered. Consequently, the discom has to operate with a recovery of only 75 units.

Broadly, the losses in the system comprise technical losses and commercial losses, the latter largely implying theft. Some technical losses are inevitable in a distribution system but these can vary a lot across discoms (roughly between 4 to 12 per cent) depending on the technology adopted, the condition of the distribution infrastructure etc. Commercial losses are due to meters not being read, faulty meters meters being manipulated or bypassed etc. The Indian distribution system has always faced high AT & C losses (in excess of 30 per cent in the early 2000s) which drains the discoms financially and makes them economically unviable.

Given below are two statements:

Statement I: AT and C losses in India have always been more than 30%.

Statement II: A significant contribution to the AT and C losses in India comes from theft of power.

In the light of the above statements, choose the correct answer from the options given below:

1. Both Statement I and Statement II are true.
2. Both Statement I and Statement II are false.
3. Statement I is true but Statement II is false.
4. Statement I is false but Statement II is true.

नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़िए व प्रश्न का उत्तर दीजिए:

ऊर्जा वित्त निगम द्वारा बताया गया है कि वितरण कम्पनियों (डिस्कामों) की कुल तकनीकी व वाणिज्यिक (ए टी व सी) हानियाँ 2019-20 में 20.7 प्रतिशत से बढ़कर 2020-21 में 22.3 प्रतिशत हो गई हैं। ए टी व सी संबंधी प्राक्कलन से हमें पता चलता है कि अपने कारोबार में वितरण कंपनियों (डिस्काम) को कितनी हानि उठानी पड़ती है। सरल शब्दों में कहा जाए, यदि एक डिस्काम को 100 यूनिट विद्युत् प्राप्त होती है, तो ए टी व सी आंकड़ों से हमें पता चलता है कि राजस्व के रूप में कितनी यूनिटों की वसूली नहीं हो पाई है। अतः 25 प्रतिशत के आंकड़े का अर्थ है कि डिस्काम को मिली प्रत्येक 100 यूनिट विद्युत् में से 25 यूनिट की वसूली नहीं होती है। परिणामस्वरूप डिस्काम को केवल 75 यूनिटों की वसूली पर ही प्रचालन करना पड़ता है। मोटे तौर पर, प्रणाली में हानियों में तकनीकी व वाणिज्यिक हानियाँ सम्मिलित हैं और अवरोक्त मोटे तौर पर चोरी की ओर संकेत करती है। किसी भी वितरण प्रणाली में कुछ तकनीकी हानियाँ अपरिहार्य हैं परन्तु अंगीकृत प्रौद्योगिकी व वितरण अवसंरचना आदि के अनुसार भिन्न-भिन्न डिस्कामों में इसमें काफी अंतर हो सकता है (लगभग 4 से 12 प्रतिशत के बीच)। वाणिज्यिक हानियों का कारण है कि मीटरों को पढ़ा नहीं जाता है, मीटर दोषपूर्ण हैं, मीटरों के साथ छेड़-छाड़ की जाती है अथवा उन्हें बाईपास किया जाता है, आदि। भारतीय वितरण प्रणाली को हमेशा से ही उच्च ए टी व सी हानियों (2000 के आरंभिक वर्षों में 30 प्रतिशत से अधिक) का सामना करना पड़ा है जो डिस्कामों को वित्तीय रूप से निचोड़ लेता है और उन्हें आर्थिक रूप से अव्यवहारिक बना देता है।

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन-I: भारत में ए टी व सी हानियाँ हमेशा से ही 30% से अधिक रही हैं।

कथन-II: भारत में ए टी व सी हानियों में महत्वपूर्ण योगदान विद्युत् की चोरी का होता है।

उपरोक्त कथन के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सबसे उपयुक्त उत्तर का चयन कीजिए:

1. कथन I और II दोनों सत्य हैं।
2. कथन I और II दोनों असत्य हैं।
3. कथन I सत्य है, लेकिन कथन II असत्य है।
4. कथन I असत्य है, लेकिन कथन II सत्य है।

A1 : 1

1

A2 : 2

2

A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

51 73001

द्रव्यारम्भकत्वं केषां साधर्म्यम् ?

1. पृथिवी-जल-तेजो-वायूनाम्
2. पृथ्वी-जल-वायुकालानाम्
3. जल-तेजो-वायुगगनानाम्
4. पृथिवी-जल-वायुमनसाम्

द्रव्यारम्भकत्वं केषां साधर्म्यम् ?

1. पृथिवी-जल-तेजो-वायूनाम्
2. पृथ्वी-जल-वायुकालानाम्
3. जल-तेजो-वायुगगनानाम्
4. पृथिवी-जल-वायुमनसाम्

A1 1
:
1

A2 2
:
2

A3 3
:
3

A4 4
:
4

Objective Question

52 73002

'पुरा परम्परां वष्टि पुराणं तेन तत् स्मृतम्' इति लक्षणं कुत्र प्राप्यते ?

1. वायुपुराणे
2. पद्मपुराणे
3. ब्रह्मपुराणे
4. शिवपुराणे

'पुरा परम्परां वष्टि पुराणं तेन तत् स्मृतम्' इति लक्षणं कुत्र प्राप्यते ?

1. वायुपुराणे
2. पद्मपुराणे
3. ब्रह्मपुराणे
4. शिवपुराणे

A1 1
:
1

A2 2
:
2

		A3 : 3 A4 : 4
--	--	------------------------------

Objective Question

53 73003 आपस्तम्बधर्मसूत्रं केन सम्बद्धमस्ति ?

1. कृष्णयजुर्वेदेन
2. सामवेदेन
3. अथर्ववेदेन
4. शुक्लयजुर्वेदेन

आपस्तम्बधर्मसूत्रं केन सम्बद्धमस्ति ?

1. कृष्णयजुर्वेदेन
2. सामवेदेन
3. अथर्ववेदेन
4. शुक्लयजुर्वेदेन

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

54 73004 याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्याये कति प्रकरणानि सन्ति ?

1. 12
2. 13
3. 16
4. 14

याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्याये कति प्रकरणानि सन्ति ?

1. 12
2. 13
3. 16
4. 14

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

		3
	A4	4
	:	4
		4
Objective Question		
55	73005	निर्णयसिन्धौ विश्वामित्रस्य मतानुसारं श्राद्धस्य कति भेदा भवन्ति ? 1. 12 2. 10 3. 3 4. 11 निर्णयसिन्धौ विश्वामित्रस्य मतानुसारं श्राद्धस्य कति भेदा भवन्ति ? 1. 12 2. 10 3. 3 4. 11 A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3 A4 4 : 4
Objective Question		
56	73006	मनुमतानुसारं व्यवहारः कतिधा भवति ? 1. पञ्चधा 2. षोढा 3. अष्टादशधा 4. अष्टधा मनुमतानुसारं व्यवहारः कतिधा भवति ? 1. पञ्चधा 2. षोढा 3. अष्टादशधा 4. अष्टधा A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3

		A4 4 : 4
Objective Question		
57	73007	'अग्निहोत्रं जुहोति' इत्यत्र अग्निहोत्रशब्दस्य नामधेयत्वे को हेतुः ? 1. मत्वर्थलक्षणाभयम् 2. वाक्यभेदभयम् 3. तत्प्रख्यशास्त्रम् 4. तद्व्यपदेशः 'अग्निहोत्रं जुहोति' इत्यत्र अग्निहोत्रशब्दस्य नामधेयत्वे को हेतुः ? 1. मत्वर्थलक्षणाभयम् 2. वाक्यभेदभयम् 3. तत्प्रख्यशास्त्रम् 4. तद्व्यपदेशः A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3 A4 4 : 4
Objective Question		
58	73008	प्रयोगविधेः लक्षणं किम् ? 1. प्रयोगप्राशुभावबोधकः 2. कर्मस्वरूपमात्रबोधकः 3. अङ्गाङ्गिभावबोधकः 4. कर्मजन्यफलस्वाम्यबोधकः प्रयोगविधेः लक्षणं किम् ? 1. प्रयोगप्राशुभावबोधकः 2. कर्मस्वरूपमात्रबोधकः 3. अङ्गाङ्गिभावबोधकः 4. कर्मजन्यफलस्वाम्यबोधकः A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3 A4 4 : 4

		4
Objective Question		
59	73009	अयमात्मा ज्ञानादित्यत्र साध्यं किमस्ति ? 1. आत्मा 2. आत्मत्वम् 3. आत्मत्वत्वम् 4. ज्ञानम् अयमात्मा ज्ञानादित्यत्र साध्यं किमस्ति ? 1. आत्मा 2. आत्मत्वम् 3. आत्मत्वत्वम् 4. ज्ञानम् A1 1 : A2 2 : A3 3 : A4 4 :
Objective Question		
60	73010	सङ्घातपरार्थत्वाद् इत्यनेन हेतुना कस्य सिद्धिर्भवति ? 1. पुरुषस्य 2. प्रकृतेः 3. महतः 4. पञ्चतन्मात्रस्य सङ्घातपरार्थत्वाद् इत्यनेन हेतुना कस्य सिद्धिर्भवति ? 1. पुरुषस्य 2. प्रकृतेः 3. महतः 4. पञ्चतन्मात्रस्य A1 1 : A2 2 : A3 3 : A4 4 :

Objective Question

61 73011

महाभारतस्य आलोचनात्मकसंस्करणस्य सम्पादकः अस्ति-

1. एस्. आर्. भट्टः
2. जी. एच्. भट्टः
3. वी. राघवन्
4. वी. एस. सुक्थणकरः

महाभारतस्य आलोचनात्मकसंस्करणस्य सम्पादकः अस्ति-

1. एस्. आर्. भट्टः
2. जी. एच्. भट्टः
3. वी. राघवन्
4. वी. एस. सुक्थणकरः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

62 73012

प्रमाणचैतन्यं भवति -

1. विषयावच्छिन्नं चैतन्यम्
2. अन्तःकरणावच्छिन्नं चैतन्यम्
3. अन्तःकरणवृत्त्यवच्छिन्नं चैतन्यम्
4. घटाद्यवच्छिन्नं चैतन्यम्

प्रमाणचैतन्यं भवति -

1. विषयावच्छिन्नं चैतन्यम्
2. अन्तःकरणावच्छिन्नं चैतन्यम्
3. अन्तःकरणवृत्त्यवच्छिन्नं चैतन्यम्
4. घटाद्यवच्छिन्नं चैतन्यम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

63	73013	न्यायमते ज्ञानं घटे केन सम्बन्धेन तिष्ठति ? 1. समवायसम्बन्धेन 2. विषयितासम्बन्धेन 3. विषयतासम्बन्धेन 4. निरूपकतासम्बन्धेन न्यायमते ज्ञानं घटे केन सम्बन्धेन तिष्ठति ? 1. समवायसम्बन्धेन 2. विषयितासम्बन्धेन 3. विषयतासम्बन्धेन 4. निरूपकतासम्बन्धेन A1 1 : A2 2 : A3 3 : A4 4 :
----	-------	---

Objective Question

64	73014	षड्विधतात्पर्यग्राहकलिङ्गेषु नास्ति - 1. उपक्रमः 2. अनुपलब्धिः 3. अभ्यासः 4. अपूर्वता षड्विधतात्पर्यग्राहकलिङ्गेषु नास्ति - 1. उपक्रमः 2. अनुपलब्धिः 3. अभ्यासः 4. अपूर्वता A1 1 : A2 2 : A3 3 : A4 4 :
----	-------	---

Objective Question

65	73015	
----	-------	--

'श्रीरङ्गगद्यम्' इत्यस्य ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

1. माधवाचार्यः
2. वल्लभाचार्यः
3. उदयनाचार्यः
4. श्रीरामानुजाचार्यः

'श्रीरङ्गगद्यम्' इत्यस्य ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

1. माधवाचार्यः
2. वल्लभाचार्यः
3. उदयनाचार्यः
4. श्रीरामानुजाचार्यः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

66 73016

जैनमते बन्धः कतिविधः ?

1. द्विविधः
2. त्रिविधः
3. चतुर्विधः
4. पञ्चविधः

जैनमते बन्धः कतिविधः ?

1. द्विविधः
2. त्रिविधः
3. चतुर्विधः
4. पञ्चविधः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

67 73017

अभिव्यक्तिवादस्य प्रवर्तकः आचार्यः कः ?

1. मम्मटाचार्यः
2. अभिनवगुप्तपादाचार्यः
3. श्रीरामानुजाचार्यः
4. श्रीधराचार्यः

अभिव्यक्तिवादस्य प्रवर्तकः आचार्यः कः ?

1. मम्मटाचार्यः
2. अभिनवगुप्तपादाचार्यः
3. श्रीरामानुजाचार्यः
4. श्रीधराचार्यः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

68 73018

शक्तेः पदार्थान्तरत्वं कः स्वीकरोति ?

1. विश्वनाथपञ्चाननः
2. कुमारिलभट्टः
3. प्रभाकरमिश्रः
4. उदयनाचार्यः

शक्तेः पदार्थान्तरत्वं कः स्वीकरोति ?

1. विश्वनाथपञ्चाननः
2. कुमारिलभट्टः
3. प्रभाकरमिश्रः
4. उदयनाचार्यः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

69 73019

घटरूपं प्रति घटः कीदृशं कारणम् ?

1. समवायिकारणम्
2. असमवायिकारणम्
3. निमित्तकारणम्
4. साधारणकारणम्

घटरूपं प्रति घटः कीदृशं कारणम् ?

1. समवायिकारणम्
2. असमवायिकारणम्
3. निमित्तकारणम्
4. साधारणकारणम्

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

70 73020

कालिदासेन महाकविभासस्य उल्लेखः कस्मिन् नाटके कृतः ?

1. अभिज्ञानशाकुन्तले
2. मालविकाग्निमित्रे
3. विक्रमोर्वशीये
4. न कस्मिन्नपि नाटके

कालिदासेन महाकविभासस्य उल्लेखः कस्मिन् नाटके कृतः ?

1. अभिज्ञानशाकुन्तले
2. मालविकाग्निमित्रे
3. विक्रमोर्वशीये
4. न कस्मिन्नपि नाटके

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

71 73021

मम्मटमते 'गौरयम्' इत्यत्र का लक्षणा ?

1. सारोपलक्षणा
2. उपादानलक्षणा
3. लक्षणलक्षणा
4. साध्यवसानलक्षणा

मम्मटमते 'गौरयम्' इत्यत्र का लक्षणा ?

1. सारोपलक्षणा
2. उपादानलक्षणा
3. लक्षणलक्षणा
4. साध्यवसानलक्षणा

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

72 73022

'लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः ।

असत्पुरुषसेवेव दृष्टिर्विफलतां गता ।।' इति कस्य अलङ्कारस्य उदाहरणम् ?

1. उपमालङ्कारस्य
2. रूपकालङ्कारस्य
3. उत्प्रेक्षालङ्कारस्य
4. समासोक्त्यलङ्कारस्य

'लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः ।

असत्पुरुषसेवेव दृष्टिर्विफलतां गता ।।' इति कस्य अलङ्कारस्य उदाहरणम् ?

1. उपमालङ्कारस्य
2. रूपकालङ्कारस्य
3. उत्प्रेक्षालङ्कारस्य
4. समासोक्त्यलङ्कारस्य

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

4

Objective Question

73 73023

'तत्त्वं सालङ्कारस्य काव्यता' इति कुत्रोक्तम् ?

1. भामहकाव्यालङ्कारे
2. काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तौ
3. वक्रोक्तिजीविते
4. रुद्रटकाव्यालङ्कारे

'तत्त्वं सालङ्कारस्य काव्यता' इति कुत्रोक्तम् ?

1. भामहकाव्यालङ्कारे
2. काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तौ
3. वक्रोक्तिजीविते
4. रुद्रटकाव्यालङ्कारे

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

74 73024

रसार्णवसुधाकरग्रन्थस्य प्रणेता कः वर्तते ?

1. शारदातनयः
2. सागरनन्दी
3. शिङ्गभूपालः
4. भानुदत्तः

रसार्णवसुधाकरग्रन्थस्य प्रणेता कः वर्तते ?

1. शारदातनयः
2. सागरनन्दी
3. शिङ्गभूपालः
4. भानुदत्तः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

75 73025

‘ऊँ’ इत्यनेन सूत्रेण क्रियते -

1. उञः स्थाने केवलम् 'ओम्' इत्यादेशः
2. उञः स्थाने केवलम् 'ऊ' इत्यादेशः
3. इतौ उञः स्थाने 'आम्' इत्ययमादेशः केवलम्
4. इतौ उञः स्थाने प्रगृह्यसंज्ञकः 'ऊँ' इत्ययमादेशः केवलम्

‘ऊँ’ इत्यनेन सूत्रेण क्रियते -

1. उञः स्थाने केवलम् 'ओम्' इत्यादेशः
2. उञः स्थाने केवलम् 'ऊ' इत्यादेशः
3. इतौ उञः स्थाने 'आम्' इत्ययमादेशः केवलम्
4. इतौ उञः स्थाने प्रगृह्यसंज्ञकः 'ऊँ' इत्ययमादेशः केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

76 73026

‘अनुगङ्गम् वाराणसी’ इत्यत्र अनुगङ्गम् पदे समासविधायकं सूत्रं वर्तते -

1. यस्य चायामः
2. अनुर्यत्समया
3. नदीभिश्च
4. अन्यपदार्थं च संज्ञायाम्

‘अनुगङ्गम् वाराणसी’ इत्यत्र अनुगङ्गम् पदे समासविधायकं सूत्रं वर्तते -

1. यस्य चायामः
2. अनुर्यत्समया
3. नदीभिश्च
4. अन्यपदार्थं च संज्ञायाम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

77	73027	'पाणिपादम्' इत्यत्र 'द्वन्द्वश्च प्राणितूर्यसेनाङ्गानाम्' सूत्रेण क्रियते - 1. संयोगः 2. एकवद्भावः 3. 'पाणि' शब्दस्य पूर्वनिपातः 4. नपुंसकलिङ्गविधानम् 'पाणिपादम्' इत्यत्र 'द्वन्द्वश्च प्राणितूर्यसेनाङ्गानाम्' सूत्रेण क्रियते - 1. संयोगः 2. एकवद्भावः 3. 'पाणि' शब्दस्य पूर्वनिपातः 4. नपुंसकलिङ्गविधानम् A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3 A4 4 : 4
----	-------	---

Objective Question

78	73028	'हरिः सेव्यते' इत्यत्र कर्मणोऽभिधानं भवति - 1. तिङ् 2. कृता 3. तद्धितेन 4. समासेन 'हरिः सेव्यते' इत्यत्र कर्मणोऽभिधानं भवति - 1. तिङ् 2. कृता 3. तद्धितेन 4. समासेन A1 1 : 1 A2 2 : 2 A3 3 : 3 A4 4 : 4
----	-------	---

Objective Question

79	73029	
----	-------	--

'अस्मे इन्द्रा बृहस्पती' इत्यत्र प्रकृतिभावविधायकं सूत्रमस्ति -

1. शे
2. निपात एकाजनाङ्
3. प्लुतप्रगृह्या अचि नित्यम्
4. ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम्

'अस्मे इन्द्रा बृहस्पती' इत्यत्र प्रकृतिभावविधायकं सूत्रमस्ति -

1. शे
2. निपात एकाजनाङ्
3. प्लुतप्रगृह्या अचि नित्यम्
4. ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

80 73030

धनुराशेः भावः कः ?

1. रिपुः
2. धर्मः
3. कर्म
4. व्ययः

धनुराशेः भावः कः ?

1. रिपुः
2. धर्मः
3. कर्म
4. व्ययः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

81 73031

बुधग्रहस्य उच्चराशिः कः ?

1. वृषः
2. मेषः
3. कन्या
4. मीनः

बुधग्रहस्य उच्चराशिः कः ?

1. वृषः
2. मेषः
3. कन्या
4. मीनः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

82 73032

मित्रनक्षत्रं भवति -

1. आर्द्रा
2. ज्येष्ठा
3. अनुराधा
4. विशाखा

मित्रनक्षत्रं भवति -

1. आर्द्रा
2. ज्येष्ठा
3. अनुराधा
4. विशाखा

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

83 73033

ज्योतिषशास्त्रानुसारम् एकस्मिन् पले कति प्राणाः भवन्ति ?

1. दश
2. सप्त
3. षट्
4. पञ्च

ज्योतिषशास्त्रानुसारम् एकस्मिन् पले कति प्राणाः भवन्ति ?

1. दश
2. सप्त
3. षट्
4. पञ्च

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

84 73034

कदा चन्द्रग्रहणं भवति ?

1. त्रयोदश्याम्
2. अमायाम्
3. पूर्णिमायां शराभावे
4. पूर्णिमायां स्पर्शकाले

कदा चन्द्रग्रहणं भवति ?

1. त्रयोदश्याम्
2. अमायाम्
3. पूर्णिमायां शराभावे
4. पूर्णिमायां स्पर्शकाले

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

85 73035

ग्रहलाघवस्य कर्ता कः ?

1. गणेशदेवज्ञः
2. रामदेवज्ञः
3. भावगणेशः
4. जीवनाथः

ग्रहलाघवस्य कर्ता कः ?

1. गणेशदेवज्ञः
2. रामदेवज्ञः
3. भावगणेशः
4. जीवनाथः

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

86 73036

वेदाङ्गेषु श्रोत्रपदेन कस्य बोधः ?

1. छन्दसः
2. ज्योतिषस्य
3. कल्पस्य
4. निरुक्तस्य

वेदाङ्गेषु श्रोत्रपदेन कस्य बोधः ?

1. छन्दसः
2. ज्योतिषस्य
3. कल्पस्य
4. निरुक्तस्य

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

87 73037

‘उष्णिक्’-छन्दसि कियन्ति अक्षराणि भवन्ति ?

1. 26
2. 28
3. 24
4. 32

‘उष्णिक्’-छन्दसि कियन्ति अक्षराणि भवन्ति ?

1. 26
2. 28
3. 24
4. 32

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

Objective Question

88 73038

‘त्वमिन्द्रबलादधि’ इति मन्त्रोदाहरणे कीदृशी ऋक् ?

1. परोक्षकृता
2. प्रत्यक्षकृता
3. आध्यात्मिकी
4. निगदात्मिका

‘त्वमिन्द्रबलादधि’ इति मन्त्रोदाहरणे कीदृशी ऋक् ?

1. परोक्षकृता
2. प्रत्यक्षकृता
3. आध्यात्मिकी
4. निगदात्मिका

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

A1 : 1

A2 : 2

A3 : 3

A4 : 4

Objective Question

89 73039

सामवेदे प्रस्तावस्य प्रारम्भः केन भवति ?

1. ओंकारेण
2. प्रतीहारेण
3. 'हुँ' इत्यनेन
4. श्रीरित्यनेन

सामवेदे प्रस्तावस्य प्रारम्भः केन भवति ?

1. ओंकारेण
2. प्रतीहारेण
3. 'हुँ' इत्यनेन
4. श्रीरित्यनेन

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

90 73040

ताण्ड्यब्राह्मणानुसारेण कति स्तोमाः भवन्ति ?

1. पञ्च
2. नव
3. षड्
4. अष्टौ

ताण्ड्यब्राह्मणानुसारेण कति स्तोमाः भवन्ति ?

1. पञ्च
2. नव
3. षड्
4. अष्टौ

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

91 73041

धर्मशास्त्रे व्यवहारप्रक्रियायां प्रमाणत्वेन गृह्यते -

- A. प्रत्यर्थी
- B. भुक्तिः
- C. दिव्यम्
- D. उपाधिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

धर्मशास्त्रे व्यवहारप्रक्रियायां प्रमाणत्वेन गृह्यते -

- A. प्रत्यर्थी
- B. भुक्तिः
- C. दिव्यम्
- D. उपाधिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

92 73042

अर्थशास्त्राधिकरणेषु परिगणितम् -

- A. दृश्याधिकरणम्
- B. औपनिषदिकम्
- C. समन्वयाधिकरणम्
- D. व्यसनाधिकारिकम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

अर्थशास्त्राधिकरणेषु परिगणितम् -

- A. दृश्याधिकरणम्
- B. औपनिषदिकम्
- C. समन्वयाधिकरणम्
- D. व्यसनाधिकारिकम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

93 73043

श्रीमद्भागवतप्रोक्तपुराणदशलक्ष्णेषु वर्तेते -

- A. वृत्तिः
- B. परम्परा
- C. आगमः
- D. हेतुः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. A, D केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. C, D केवलम्

श्रीमद्भागवतप्रोक्तपुराणदशलक्ष्णेषु वर्तेते -

- A. वृत्तिः
- B. परम्परा
- C. आगमः
- D. हेतुः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. A, D केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1 1

:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

94 73044

प्रयोगविधिप्रमाणेषु परिगण्यते -

- A. समाख्याप्रमाणम्
- B. पाठप्रमाणम्
- C. लिङ्गप्रमाणम्
- D. स्थानप्रमाणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

प्रयोगविधिप्रमाणेषु परिगण्यते -

- A. समाख्याप्रमाणम्
- B. पाठप्रमाणम्
- C. लिङ्गप्रमाणम्
- D. स्थानप्रमाणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

95 73045

अव्ययीभावसमासस्य उदाहरणमस्ति -

- A. पीताम्बरम्
- B. पञ्चगङ्गम्
- C. अर्धपिप्पली
- D. अनुगङ्गम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

अव्ययीभावसमासस्य उदाहरणमस्ति -

- A. पीताम्बरम्
- B. पञ्चगङ्गम्
- C. अर्धपिप्पली
- D. अनुगङ्गम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

96 73046

'ओमाङोश्च' इति सूत्रस्य उदाहरणमस्ति -

- A. आहो इति
- B. शिव एहि
- C. गुरवे नमः
- D. शिवायों नमः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

'ओमाङ्गोश्च' इति सूत्रस्य उदाहरणमस्ति -

- A. आहो इति
- B. शिव एहि
- C. गुरवे नमः
- D. शिवायों नमः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, D केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

97 73047

'ङीप्' प्रत्ययान्तमस्ति -

- A. त्रिलोकी
- B. कुमारी
- C. नर्तकी
- D. बैदी

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, C केवलम्

'ङीप्' प्रत्ययान्तमस्ति -

- A. त्रिलोकी
- B. कुमारी
- C. नर्तकी
- D. बैदी

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, D केवलम्
- 4. B, C केवलम्

A1
:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

98 73048

पञ्चकनक्षत्रेषु परिगण्यते -

- A. स्वाती
- B. रेवती
- C. घनिष्ठा
- D. चित्रा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, D केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

पञ्चकनक्षत्रेषु परिगण्यते -

- A. स्वाती
- B. रेवती
- C. घनिष्ठा
- D. चित्रा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, D केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

99 73049

चरसंज्ञके नक्षत्रे स्तः -

- A. स्वाती
- B. मघा
- C. शतभिषा
- D. उत्तराषाढा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

चरसंज्ञके नक्षत्रे स्तः -

- A. स्वाती
- B. मघा
- C. शतभिषा
- D. उत्तराषाढा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

100 73050

गुरोः मित्रग्रहौ स्तः -

- A. सूर्यः
- B. शुक्रः
- C. मङ्गलः
- D. शनिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. A, B केवलम्
- 4. A, D केवलम्

गुरोः मित्रग्रहौ स्तः -

- A. सूर्यः
- B. शुक्रः
- C. मङ्गलः
- D. शनिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. A, B केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

101 73051

अन्येषु पञ्चवायुषु प्राप्यते -

- A. देवदत्तः
- B. रविः
- C. कृकलः
- D. शुक्रः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, C केवलम्
- 2. C, D केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

अन्येषु पञ्चवायुषु प्राप्यते -

- A. देवदत्तः
- B. रविः
- C. कृकलः
- D. शुक्रः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, C केवलम्
- 2. C, D केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

102 73052

पञ्चकोशेषु भवति -

- A. रसमयः
B. आनन्दमयः
C. देवमयः
D. मनोमयः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A, B केवलम्
2. B, C केवलम्
3. B, D केवलम्
4. A, C केवलम्

पञ्चकोशेषु भवति -

- A. रसमयः
B. आनन्दमयः
C. देवमयः
D. मनोमयः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A, B केवलम्
2. B, C केवलम्
3. B, D केवलम्
4. A, C केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

103 73053

न्यायमते ईश्वरसिद्धौ प्रमाणे भवतः -

- A. प्रत्यक्षम्
- B. अनुमानम्
- C. उपमानम्
- D. शब्दः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

न्यायमते ईश्वरसिद्धौ प्रमाणे भवतः -

- A. प्रत्यक्षम्
- B. अनुमानम्
- C. उपमानम्
- D. शब्दः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

104 73054

न्याये पदभेदेषु परिगणिते स्तः -

- A. तुल्यत्वम्
- B. निगमनम्
- C. यौगिकम्
- D. योगरूढम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. C, D केवलम्
- 2. A, B केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

न्याये पदभेदेषु परिगणिते स्तः -

- A. तुल्यत्वम्
- B. निगमनम्
- C. यौगिकम्
- D. योगरूढम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. C, D केवलम्
- 2. A, B केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

105 73055

चतुर्विधप्रलयेषु दृश्यते -

- A. भौमः
- B. दिव्यः
- C. नित्यः
- D. आत्यन्तिकः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

चतुर्विधप्रलयेषु दृश्यते -

- A. भौमः
- B. दिव्यः
- C. नित्यः
- D. आत्यन्तिकः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1
:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

106 73056

वैशेषिकाभिमतेषु गुणेषु अस्ति -

- A. सुखम्
- B. सामान्यम्
- C. अदृष्टम्
- D. जलम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, D केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. A, B केवलम्
- 4. B, D केवलम्

वैशेषिकाभिमतेषु गुणेषु अस्ति -

- A. सुखम्
- B. सामान्यम्
- C. अदृष्टम्
- D. जलम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, D केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. A, B केवलम्
- 4. B, D केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

107 73057

शमादिषु परिगण्यते -

- A. दमः
- B. विद्या
- C. अविद्या
- D. श्रद्धा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, D केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

शमादिषु परिगण्यते -

- A. दमः
- B. विद्या
- C. अविद्या
- D. श्रद्धा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. B, D केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. B, C केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

108 73058

अलौकिकसन्निकर्षेषु परिगणितम् अस्ति -

- A. संयुक्तसमवायः
- B. ज्ञानलक्षणः
- C. समवायः
- D. योगजलक्षणः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. D, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. B, C केवलम्

अलौकिकसन्निकर्षेषु परिगणितम् अस्ति -

- A. संयुक्तसमवायः
- B. ज्ञानलक्षणः
- C. समवायः
- D. योगजलक्षणः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. D, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. B, C केवलम्

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

109/73059

कृष्णयजुर्वेदीये गृह्यसूत्रे स्तः -

- A. पारस्करगृह्यसूत्रम्
- B. बौधायनगृह्यसूत्रम्
- C. सत्याषाढगृह्यसूत्रम्
- D. क्षुद्रकल्पगृह्यसूत्रम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. D, C केवलम्

कृष्णयजुर्वेदीये गृह्यसूत्रे स्तः -

- A. पारस्करगृह्यसूत्रम्
- B. बौधायनगृह्यसूत्रम्
- C. सत्याषाढगृह्यसूत्रम्
- D. क्षुद्रकल्पगृह्यसूत्रम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. D, C केवलम्

A1

:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

110 73060

ब्राह्मणभागस्य प्रतिपाद्यविषयौ स्तः -

- A. प्राणविद्या
- B. प्रशंसा
- C. पञ्चकोषः
- D. निन्दा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. C, D केवलम्

ब्राह्मणभागस्य प्रतिपाद्यविषयौ स्तः -

- A. प्राणविद्या
- B. प्रशंसा
- C. पञ्चकोषः
- D. निन्दा

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

111 73061

सामवेदस्य ब्राह्मणे स्तः -

- A. आर्षेयब्राह्मणम्
- B. देवताध्यायब्राह्मणम्
- C. शतपथब्राह्मणम्
- D. कौषीतकीब्राह्मणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

सामवेदस्य ब्राह्मणे स्तः -

- A. आर्षेयब्राह्मणम्
- B. देवताध्यायब्राह्मणम्
- C. शतपथब्राह्मणम्
- D. कौषीतकीब्राह्मणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. A, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. C, D केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

112 73062

स्वरितस्वरस्य भेदौ स्तः -

- A. प्रचयः
- B. अभिनिहितः
- C. उदात्तरः
- D. प्रश्लिष्टः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, B केवलम्

स्वरितस्वरस्य भेदौ स्तः -

- A. प्रचयः
- B. अभिनिहितः
- C. उदात्ततरः
- D. प्रश्लिष्टः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, C केवलम्
- 2. B, D केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, B केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

113 73063

मम्मटमते कः काव्यहेतुः ?

- A. शक्तिः
- B. लोकाचारः
- C. निपुणता
- D. विधिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. B, D केवलम्

मम्मटमते कः काव्यहेतुः ?

- A. शक्तिः
- B. लोकाचारः
- C. निपुणता
- D. विधिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. A, C केवलम्
- 4. B, D केवलम्

A1
:

1

A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

114 73064

महाभारतोपजीव्यं रूपकं किम् ?

- A. पञ्चरात्रम्
- B. ऊरुभङ्गम्
- C. प्रतिमानाटकम्
- D. अभिषेकनाटकम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

महाभारतोपजीव्यं रूपकं किम् ?

- A. पञ्चरात्रम्
- B. ऊरुभङ्गम्
- C. प्रतिमानाटकम्
- D. अभिषेकनाटकम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. B, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

115 73065

प्रकरणं चिनुत -

- A. शारिपुत्रप्रकरणम्
- B. मृच्छकटिकम्
- C. मालतीमाधवम्
- D. कुन्दमाला

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

प्रकरणं चिनुत -

- A. शारिपुत्रप्रकरणम्
- B. मृच्छकटिकम्
- C. मालतीमाधवम्
- D. कुन्दमाला

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A, B केवलम्
- 2. B, C केवलम्
- 3. C, D केवलम्
- 4. A, D केवलम्

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

116 73066

समुचितं मेलयत-

तालिका I	तालिका II
A. माध्यमिकः	I. सर्वशून्यवादी
B. सौत्रान्तिकः	II. विज्ञानवादी
C. वैभाषिकः	III. बाह्यार्थप्रत्यक्षवादी
D. योगाचारः	IV. बाह्यार्थानुमेयवादी

समुचितं विकल्पं चिनुत -

- 1. A-I, B-II, C-III, D-IV
- 2. A-I, B-IV, C-III, D-II
- 3. A-IV, B-III, C-II, D-I
- 4. A-I, B-II, C-IV, D-III

समुचितं मेलयत-

तालिका I	तालिका II
A. माध्यमिकः	I. सर्वशून्यवादी
B. सौत्रान्तिकः	II. विज्ञानवादी
C. वैभाषिकः	III. बाह्यार्थप्रत्यक्षवादी
D. योगाचारः	IV. बाह्यार्थानुमेयवादी

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-I, B-IV, C-III, D-II
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-I, B-II, C-IV, D-III

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

117 73067

समुचितं मेलयत -

तालिका - I	तालिका - II
A. विवरणभाष्यम्	I. हलायुधः
B. ब्राह्मणसर्वस्वम्	II. महीधरः
C. वेददीपः	III. भट्टभास्करः
D. ज्ञानयज्ञः	IV. माधवाचार्यः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-IV, B-I, C-II, D-III
4. A-I, B-III, C-IV, D-II

समुचितं मेलयत -

तालिका - I	तालिका - II
A. विवरणभाष्यम्	I. हलायुधः
B. ब्राह्मणसर्वस्वम्	II. महीधरः
C. वेददीपः	III. भट्टभास्करः
D. ज्ञानयज्ञः	IV. माधवाचार्यः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-IV, B-I, C-II, D-III
4. A-I, B-III, C-IV, D-II

A1 1

:

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

118 73068

समुचितं मेलयत -

तालिका - I ध्वनयः	तालिका - II उच्चारणस्थानानि
A. ष	I. तालुः
B. च	II. ओष्ठौ
C. ह	III. मूर्धा
D. उपध्मनीयः	IV. कण्ठः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-I, B-III, C-IV, D-II

समुचितं मेलयत -

तालिका - I ध्वनयः	तालिका - II उच्चारणस्थानानि
A. ष	I. तालुः
B. च	II. ओष्ठौ
C. ह	III. मूर्धा
D. उपध्मनीयः	IV. कण्ठः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-I, B-III, C-IV, D-II

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

119 73069

समुचितं मेलयत -

तालिका - I अध्यायाः/अधिकरणानि	तालिका - II ग्रन्थाः
A. त्रयः	I. याज्ञवल्क्यस्मृतिः
B. द्वादश	II. उत्तरमीमांसासूत्रम्
C. पञ्चदश	III. अर्थशास्त्रम्
D. चत्वारः	IV. मनुस्मृतिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-I, B-IV, C-III, D-II
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-III, B-IV, C-II, D-I

समुचितं मेलयत -

तालिका - I अध्यायाः/अधिकरणानि	तालिका - II ग्रन्थाः
A. त्रयः	I. याज्ञवल्क्यस्मृतिः
B. द्वादश	II. उत्तरमीमांसासूत्रम्
C. पञ्चदश	III. अर्थशास्त्रम्
D. चत्वारः	IV. मनुस्मृतिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-I, B-IV, C-III, D-II
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-III, B-IV, C-II, D-I

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

120 73070

समुचितं मेलयत -

तालिका - I	तालिका - II
A. प्रकृतयः विकृतयश्च	I. सत्त्वम्
B. लघुप्रकाशकम्	II. महदहङ्कारतन्मात्राणि
C. भोग्यतया भोक्तारं पुरुषमपेक्षते	III. पुरुषः
D. कूटस्थनित्योऽपरिणामी	IV. प्रकृतिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-IV, C-I, D-III
2. A-II, B-I, C-IV, D-III
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-II, B-I, C-III, D-IV

समुचितं मेलयत -

तालिका - I		तालिका - II	
A.	प्रकृतयः विकृतयश्च	I.	सत्त्वम्
B.	लघुप्रकाशकम्	II.	महदहङ्कारतन्मात्राणि
C.	भोग्यतया भोक्तारं पुरुषमपेक्षते	III.	पुरुषः
D.	कूटस्थनित्योऽपरिणामी	IV.	प्रकृतिः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-IV, C-I, D-III
2. A-II, B-I, C-IV, D-III
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-II, B-I, C-III, D-IV

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

121 73071

समुचितं मेलयत -

तालिका - I		तालिका - II	
A.	जाताकालङ्कारः	I.	भास्कराचार्यः
B.	सिद्धान्तशिरोमणिः	II.	केशवः
C.	होरात्रयम्	III.	गणेशः
D.	जातकपद्धतिः	IV.	बलभद्रः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-III, B-II, C-I, D-IV
2. A-III, B-IV, C-I, D-II
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

समुचितं मेलयत -

तालिका - I		तालिका - II	
A.	जाताकालङ्कारः	I.	भास्कराचार्यः
B.	सिद्धान्तशिरोमणिः	II.	केशवः
C.	होरात्रयम्	III.	गणेशः
D.	जातकपद्धतिः	IV.	बलभद्रः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-III, B-II, C-I, D-IV
2. A-III, B-IV, C-I, D-II
3. A-III, B-I, C-IV, D-II
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

A1 1

:

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

122 73072

समुचितं मेलयत -

तालिका - I सन्निकर्षविषयाः	तालिका - II सन्निकर्षाः
A. रूपत्वजातिप्रत्यक्षे	I. विशेषणविशेष्यभावसन्निकर्षः
B. शब्दत्वप्रत्यक्षे	II. संयुक्तसमवायसन्निकर्षः
C. अभावप्रत्यक्षे	III. समवेतसमवायसन्निकर्षः
D. द्रव्यगतसंख्याप्रत्यक्षे	IV. संयुक्तसमवेतसमवायसन्निकर्षः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-IV, B-III, C-I, D-II
3. A-IV, B-II, C-I, D-III
4. A-IV, B-I, C-III, D-II

समुचितं मेलयत -

तालिका - I सन्निकर्षविषयाः	तालिका - II सन्निकर्षाः
A. रूपत्वजातिप्रत्यक्षे	I. विशेषणविशेष्यभावसन्निकर्षः
B. शब्दत्वप्रत्यक्षे	II. संयुक्तसमवायसन्निकर्षः
C. अभावप्रत्यक्षे	III. समवेतसमवायसन्निकर्षः
D. द्रव्यगतसंख्याप्रत्यक्षे	IV. संयुक्तसमवेतसमवायसन्निकर्षः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-IV, B-III, C-I, D-II
3. A-IV, B-II, C-I, D-III
4. A-IV, B-I, C-III, D-II

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

123 73073

समुचितं मेलयत -

तालिका - I प्रमा	तालिका - II व्यापाराः
A. प्रत्यक्षम्	I. परामर्शः
B. अनुमितिः	II. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः
C. उपमितिः	III. पदार्थोपस्थितिः
D. शाब्दबोधः	IV. अतिदेशवाक्यार्थस्मरणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-II, B-III, C-I, D-IV
3. A-II, B-IV, C-III, D-I
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

समुचितं मेलयत -

तालिका - I प्रमा	तालिका - II व्यापाराः
A. प्रत्यक्षम्	I. परामर्शः
B. अनुमितिः	II. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः
C. उपमितिः	III. पदार्थोपस्थितिः
D. शाब्दबोधः	IV. अतिदेशवाक्यार्थस्मरणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-II, B-III, C-I, D-IV
3. A-II, B-IV, C-III, D-I
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

124 73074

समुचितं मेलयत -

तालिका - I अन्तःकरणानि	तालिका - II कार्याणि
A. मनः	I. सङ्कल्पविकल्पो
B. बुद्धिः	II. गर्वः
C. चित्तम्	III. निश्चयः
D. अहङ्कारः	IV. स्मरणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-III, C-IV, D-II
2. A-II, B-I, C-IV, D-III
3. A-III, B-I, C-II, D-IV
4. A-II, B-IV, C-III, D-I

समुचितं मेलयत -

तालिका - I अन्तःकरणानि		तालिका - II कार्याणि	
A.	मनः	I.	सङ्कल्पविकल्पौ
B.	बुद्धिः	II.	गर्वः
C.	चित्तम्	III.	निश्चयः
D.	अहङ्कारः	IV.	स्मरणम्

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-I, B-III, C-IV, D-II
2. A-II, B-I, C-IV, D-III
3. A-III, B-I, C-II, D-IV
4. A-II, B-IV, C-III, D-I

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

125 73075

समुचितं मेलयत -

तालिका - I वास्यानि		तालिका - II आधार्याः	
A.	गुणालङ्कारसहितौ शब्दार्थौ दोषवर्जितौ । गद्यपद्योभयमयं काव्यं काव्यविदो विदुः ।।	I.	भामहः
B.	शब्दार्थौ सहितौ काव्यम्	II.	विश्वनाथः
C.	काव्यं ग्राह्यमलङ्कारात्	III.	विद्यानाथः
D.	वाक्यं रसात्मकं काव्यम्	IV.	वामनः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-IV, B-I, C-II, D-III
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-III, B-I, C-IV, D-II

समुचितं मेलयत -

तालिका - I वास्यानि		तालिका - II आधार्याः	
A.	गुणालङ्कारसहितौ शब्दार्थौ दोषवर्जितौ । गद्यपद्योभयमयं काव्यं काव्यविदो विदुः ।।	I.	भामहः
B.	शब्दार्थौ सहितौ काव्यम्	II.	विश्वनाथः
C.	काव्यं ग्राह्यमलङ्कारात्	III.	विद्यानाथः
D.	वाक्यं रसात्मकं काव्यम्	IV.	वामनः

समुचितं विकल्पं चिनुत -

1. A-IV, B-I, C-II, D-III
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-III, B-I, C-IV, D-II

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

126 73076

पञ्चक्लेशान् क्रमेण योजयत -

- A. अस्मिता
- B. द्वेषः
- C. अविद्या
- D. रागः
- E. अभिनिवेशः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, D, B, E
- 2. D, B, C, A, E
- 3. C, A, D, B, E
- 4. E, D, C, B, A

पञ्चक्लेशान् क्रमेण योजयत -

- A. अस्मिता
- B. द्वेषः
- C. अविद्या
- D. रागः
- E. अभिनिवेशः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, D, B, E
- 2. D, B, C, A, E
- 3. C, A, D, B, E
- 4. E, D, C, B, A

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

127 73077

विकृतिपाठान् यथाक्रमं योजयत -

- A. ध्वजः
- B. शिखा
- C. जटा
- D. माला
- E. रेखा

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, B, C, D, E
- 2. D, B, C, A, E
- 3. C, D, B, E, A
- 4. E, D, C, B, A

विकृतिपाठान् यथाक्रमं योजयत -

- A. ध्वजः
- B. शिखा
- C. जटा
- D. माला
- E. रेखा

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, B, C, D, E
- 2. D, B, C, A, E
- 3. C, D, B, E, A
- 4. E, D, C, B, A

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

128 73078

यथावेदान्तशास्त्रम् उत्पत्तिक्रमेण योजयत -

- A. गन्धः
- B. स्पर्शः
- C. रसः
- D. शब्दः
- E. रूपम्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, E, C, D, B
- 2. A, B, C, D, E
- 3. A, C, D, B, E
- 4. D, B, E, C, A

यथावेदान्तशास्त्रम् उत्पत्तिक्रमेण योजयत -

- A. गन्धः
- B. स्पर्शः
- C. रसः
- D. शब्दः
- E. रूपम्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, E, C, D, B
- 2. A, B, C, D, E
- 3. A, C, D, B, E
- 4. D, B, E, C, A

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

129 73079

परार्थानुमानस्य अवयवान् यथाक्रमं योजयत -

- A. हेतुः
- B. उदाहरणम्
- C. निगमनम्
- D. प्रतिज्ञा
- E. उपनयः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, D, B, E
- 2. B, C, D, E, A
- 3. D, A, B, E, C
- 4. D, B, A, C, E

परार्थानुमानस्य अवयवान् यथाक्रमं योजयत -

- A. हेतुः
- B. उदाहरणम्
- C. निगमनम्
- D. प्रतिज्ञा
- E. उपनयः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, D, B, E
- 2. B, C, D, E, A
- 3. D, A, B, E, C
- 4. D, B, A, C, E

A1 1

:

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

130 73080

मनुस्मृत्यनुसारं धर्मलक्षणं यथाक्रमं योजयत -

- A. दमः
B. धृतिः
C. अस्तेयम्
D. क्षमा
E. शौचम्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. B, A, E, C, D
2. B, D, A, C, E
3. A, D, B, E, C
4. B, C, D, E, A

मनुस्मृत्यनुसारं धर्मलक्षणं यथाक्रमं योजयत -

- A. दमः
B. धृतिः
C. अस्तेयम्
D. क्षमा
E. शौचम्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. B, A, E, C, D
2. B, D, A, C, E
3. A, D, B, E, C
4. B, C, D, E, A

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

131 73081

महाभारतपर्वाणि यथाक्रमं योजयत -

- A. अश्वमेधिकपर्व
- B. अनुशासनपर्व
- C. स्त्रीपर्व
- D. शान्तिपर्व
- E. मौसलपर्व

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. B, C, D, E, A
- 2. C, D, B, A, E
- 3. D, C, A, B, E
- 4. A, B, C, D, E

महाभारतपर्वाणि यथाक्रमं योजयत -

- A. अश्वमेधिकपर्व
- B. अनुशासनपर्व
- C. स्त्रीपर्व
- D. शान्तिपर्व
- E. मौसलपर्व

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. B, C, D, E, A
- 2. C, D, B, A, E
- 3. D, C, A, B, E
- 4. A, B, C, D, E

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

132 73082

यथाक्रमं ग्रहान् योजयत -

- A. चन्द्रसुतः
- B. कुजः
- C. जीवः
- D. शनैश्वरः
- E. शुक्रः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. B, C, D, E, A
- 2. C, B, D, E, A
- 3. A, C, B, D, E
- 4. B, A, C, E, D

यथाक्रमं ग्रहान् योजयत -

- A. चन्द्रसुतः
- B. कुजः
- C. जीवः
- D. शनैश्वरः
- E. शुक्रः

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. B, C, D, E, A
- 2. C, B, D, E, A
- 3. A, C, B, D, E
- 4. B, A, C, E, D

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

133 73083

यथाक्रमं सिद्धान्तकौमुद्याः प्रकरणानि योजयत -

- A. कृदन्तप्रकरणम्
- B. तिङन्तप्रकरणम्
- C. समासप्रकरणम्
- D. तद्धितप्रकरणम्
- E. स्वरवैदिकी

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. C, D, B, A, E
- 2. C, B, A, D, E
- 3. D, B, C, A, E
- 4. A, C, B, C, E

यथाक्रमं सिद्धान्तकौमुद्याः प्रकरणानि योजयत -

- A. कृदन्तप्रकरणम्
- B. तिङन्तप्रकरणम्
- C. समासप्रकरणम्
- D. तद्धितप्रकरणम्
- E. स्वरवैदिकी

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. C, D, B, A, E
- 2. C, B, A, D, E
- 3. D, B, C, A, E
- 4. A, C, B, C, E

A1 1

:

1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

134 73084

न्यूनाद्-अधिक-अक्षरसंख्याक्रमेण छन्दांसि योजयत -

- A. शार्दूलविक्रीडितम्
- B. स्रग्धरा
- C. शिखरिणी
- D. वसन्ततिलका
- E. मालिनी

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, E, B, D
- 2. E, B, D, A, C
- 3. B, A, C, D, A
- 4. D, E, C, A, B

न्यूनाद्-अधिक-अक्षरसंख्याक्रमेण छन्दांसि योजयत -

- A. शार्दूलविक्रीडितम्
- B. स्रग्धरा
- C. शिखरिणी
- D. वसन्ततिलका
- E. मालिनी

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, C, E, B, D
- 2. E, B, D, A, C
- 3. B, A, C, D, A
- 4. D, E, C, A, B

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

135 73085

'जहि' इत्यस्य सिद्धिप्रक्रियायां प्रवृत्तानि सूत्राणि यथाक्रमं योजयत -

- A. लोट् च
- B. हन्तेर्जः
- C. अतो हेः
- D. अदिप्रभृतिभ्यः शपः
- E. कर्तरि शप्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, B, C, D, E
- 2. A, C, B, D, E
- 3. A, C, D, E, B
- 4. A, E, D, B, C

'जहि' इत्यस्य सिद्धिप्रक्रियायां प्रवृत्तानि सूत्राणि यथाक्रमं योजयत -

- A. लोट् च
- B. हन्तेर्जः
- C. अतो हेः
- D. अदिप्रभृतिभ्यः शपः
- E. कर्तरि शप्

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A, B, C, D, E
- 2. A, C, B, D, E
- 3. A, C, D, E, B
- 4. A, E, D, B, C

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

136 73086

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -

(A) अभिकथनम् : कठकाठकसंहितादयोऽपि अपौरुषेयाः ।

(R) कारणम् : आख्या प्रवचनात् ।

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

- 1. A एवं R उभे सत्ये स्तः । R उचितं स्पष्टीकरणम् अस्ति A इत्यस्य ।
- 2. A एवं R उभे सत्ये स्तः किन्तु: R उचितं स्पष्टीकरणं नास्ति A इत्यस्य ।
- 3. A सत्यं किन्तु R असत्यम् ।
- 4. A असत्यं किन्तु R सत्यम् ।

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -

(A) अभिकथनम् : कठकाठकसंहितादयोऽपि अपौरुषेयाः ।

(R) कारणम् : आख्या प्रवचनात् ।

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. A एवं R उभे सत्ये स्तः । R उचितं स्पष्टीकरणम् अस्ति A इत्यस्य ।
2. A एवं R उभे सत्ये स्तः किन्तु R उचितं स्पष्टीकरणं नास्ति A इत्यस्य ।
3. A सत्यं किन्तु R असत्यम् ।
4. A असत्यं किन्तु R सत्यम् ।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

137/73087

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -

कथनम्-I : वाच्य एव वाक्यार्थः इति इत्यभिहितान्वयवादिनः ।

कथनम्-II : पदार्थस्य प्राणप्रदः भवति गुणः ।

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -

कथनम्-I : वाच्य एव वाक्यार्थः इति इत्यभिहितान्वयवादिनः ।

कथनम्-II : पदार्थस्य प्राणप्रदः भवति गुणः ।

समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

A1
:

1

A2
:

2

A3
:

3

A4
:

4

Objective Question

138 73088

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
 कथनम्-I : अव्ययीभावसमासे प्रायः पूर्वपदार्थस्यैव प्राधान्यमस्ति ।
 कथनम्-II : उन्मत्तगङ्गमित्यत्र पूर्वपदार्थस्य प्राधान्यं नास्ति ।
 समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
 कथनम्-I : अव्ययीभावसमासे प्रायः पूर्वपदार्थस्यैव प्राधान्यमस्ति ।
 कथनम्-II : उन्मत्तगङ्गमित्यत्र पूर्वपदार्थस्य प्राधान्यं नास्ति ।
 समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

139 73089

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
 कथनम्-I : सामदण्डौ प्रशंसन्ति नित्यं राष्ट्राभिवृद्धये इति मनुः ।
 कथनम्-II : दण्डनीतिरेका विद्या इति औशनसाः ।
 समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
 कथनम्-I : सामदण्डौ प्रशंसन्ति नित्यं राष्ट्राभिवृद्धये इति मनुः ।
 कथनम्-II : दण्डनीतिरेका विद्या इति औशनसाः ।
 समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

140 73090

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
कथनम्-I : सर्वस्मिन् आत्मा अस्ति ।
कथनम्-II : अभिव्यापके अर्थे सप्तमी विभक्तिर्दृश्यते ।
समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

अधोलिखिते कथने पठित्वा समुचितं विकल्पं चिनुत -
कथनम्-I : सर्वस्मिन् आत्मा अस्ति ।
कथनम्-II : अभिव्यापके अर्थे सप्तमी विभक्तिर्दृश्यते ।
समुचितम् उत्तरं चिनुत -

1. I एवं II कथने सत्ये स्तः ।
2. I एवं II कथने असत्ये स्तः ।
3. I कथनं सत्यं किन्तु II कथनम् असत्यम् ।
4. I कथनम् असत्यं किन्तु II कथनं सत्यम् ।

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

141 73091

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्ता यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

वक्तृयदृच्छासंनिवेशितः कः भवति ?

1. जातिः
2. गुणः
3. क्रिया
4. संज्ञा

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्ता यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

वक्तृयदृच्छासंनिवेशितः कः भवति ?

1. जातिः
2. गुणः
3. क्रिया
4. संज्ञा

A1 1

: 1

A2 2

: 2

A3 3

: 3

A4 4

: 4

Objective Question

142 73092

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्वाभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

लब्धसत्ताकं वस्तु केन विशिष्यते ?

1. जात्या
2. गुणेन
3. क्रियया
4. यदृच्छया

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्वाभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

लब्धसत्ताकं वस्तु केन विशिष्यते ?

1. जात्या
2. गुणेन
3. क्रियया
4. यदृच्छया

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

143 73093

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

पदार्थस्य प्राणप्रदः कः भवति ?

1. गुणः
2. वस्तुधर्मः
3. जातिः
4. विशेषाधानहेतुः

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

पदार्थस्य प्राणप्रदः कः भवति ?

1. गुणः
2. वस्तुधर्मः
3. जातिः
4. विशेषाधानहेतुः

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

144 73094

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्विचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्ता यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

कुत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यते ?

1. उपाधौ
2. व्यक्तौ
3. साध्ये
4. सिद्धे

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्विचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्ता यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

कुत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यते ?

1. उपाधौ
2. व्यक्तौ
3. साध्ये
4. सिद्धे

A1

:

1

A2

:

2

A3

:

3

A4

:

4

Objective Question

145 73095

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्यत्वं कुत्र भवति ?

1. व्यक्तौ
2. सङ्केते
3. उपाधौ
4. वस्तुधर्मे

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

यद्यप्यर्थक्रियाकारितया प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्या व्यक्तिरेव, तथाऽप्यानन्त्याद्व्यभिचाराच्च तत्र सङ्केतः कर्तुं न युज्यत इति गौः शुक्लश्चलो डित्य इत्यादीनां शब्दानां विषयविभागो न प्राप्नोतीति च तदुपाधावेव सङ्केतः । उपाधिश्च द्विविधः वस्तुधर्मो वक्तृयदृच्छासंनिवेशितश्च । वस्तुधर्मोऽपि द्विविधः सिद्धः साध्यश्च । सिद्धोऽपि द्विविधः पदार्थस्य प्राणप्रदो विशेषाधानहेतुश्च । तत्राद्यो जातिः । उक्तं हि वाक्यपदीये 'न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौः' इति । द्वितीयो गुणः । शुक्लादिना हि लब्धसत्ताकं वस्तु विशिष्यते । साध्यः पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः । डित्यादिशब्दानामन्त्यबुद्धिनिर्ग्राह्यं संहतक्रमं स्वरूपं वक्त्रा यदृच्छया डित्यादिष्वर्थेषूपधाधित्वेन संनिवेश्यत इति सोऽयं संज्ञारूपो यदृच्छात्मक इति ।

प्रवृत्तिनिवृत्तियोग्यत्वं कुत्र भवति ?

1. व्यक्तौ
2. सङ्केते
3. उपाधौ
4. वस्तुधर्मे

A1 1
:

1

A2 2
:

2

A3 3
:

3

A4 4
:

4

Objective Question

146 73096

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

सविकल्पक-निर्विकल्पकभेदात् द्विधा का ?

1. साक्षात्कारिणी इन्द्रियजा प्रमा
2. प्रमायाः करणम्
3. साक्षात्कारिणी अनुमितिजा प्रमा
4. निर्विकल्पकप्रमा

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

सविकल्पक-निर्विकल्पकभेदात् द्विधा का ?

1. साक्षात्कारिणी इन्द्रियजा प्रमा
2. प्रमायाः करणम्
3. साक्षात्कारिणी अनुमितिजा प्रमा
4. निर्विकल्पकप्रमा

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4

Objective Question

147 73097

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

प्रत्यक्षं प्रमाणं नाम किम् ?

1. साक्षात्कारिणी प्रमा
2. साक्षात्कारिप्रमाणकरणम्
3. साक्षात्कारिप्रमाजन्यम्
4. असाक्षात्कारिप्रमाणकरणम्

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

प्रत्यक्षं प्रमाणं नाम किम् ?

1. साक्षात्कारिणी प्रमा
2. साक्षात्कारिप्रमाणकरणम्
3. साक्षात्कारिप्रमाजन्यम्
4. असाक्षात्कारिप्रमाणकरणम्

A1 1

: 1

A2 2

: 2

A3 3

: 3

A4 4

: 4

Objective Question

148 73098

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

यदा सविकल्पकज्ञानानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तदा करणं किम् ?

1. सविकल्पकज्ञानम्
2. निर्विकल्पकज्ञानम्
3. विशेषणविशेष्यावगाहिज्ञानम्
4. नामजात्यादियोजनात्मकं ज्ञानम्

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

यदा सविकल्पकज्ञानानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तदा करणं किम् ?

1. सविकल्पकज्ञानम्
2. निर्विकल्पकज्ञानम्
3. विशेषणविशेष्यावगाहिज्ञानम्
4. नामजात्यादियोजनात्मकं ज्ञानम्

A1 1

: 1

A2 2

: 2

A3 3

: 3

A4 4

: 4

Objective Question

149 73099

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

विशेषणविशेष्यावगाहिज्ञानस्य करणं किम् ?

1. इन्द्रियम्
2. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः
3. आत्मा
4. मनः

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

विशेषणविशेष्यावगाहिज्ञानस्य करणं किम् ?

1. इन्द्रियम्
2. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः
3. आत्मा
4. मनः

A1 1
:
1
A2 2
:
2
A3 3
:
3
A4 4
:
4

Objective Question

150 73100

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

निर्विकल्पकप्रमायाः करणं किम् ?

1. मनः
2. अर्थः
3. इन्द्रियम्
4. आत्मा

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नस्य उत्तरं दीयताम्-

साक्षात्कारिप्रमाणकरणं प्रत्यक्षम् । साक्षात्कारिणी च प्रमा, सा एवोच्यते या इन्द्रियजा । सा च द्विधा सविकल्पकनिर्विकल्पकभेदात् । तस्याः करणं त्रिविधम्- कदाचिद् इन्द्रियम्, कदाचिद् इन्द्रियार्थसन्निकर्षः, कदाचिज्ज्ञानम् । कदा पुनरिन्द्रियं करणम् ? यदा निर्विकल्पकरूपा प्रमा फलं तथा हि- आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन, इन्द्रियाणां वस्तु प्राप्य प्रकाशकारित्वनियमात् । कदा पुनरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् ? यदा निर्विकल्पानन्तरं सविकल्पकं नामजात्यादियोजनात्मकं डित्योऽयं, ब्राह्मणोऽयं, श्यामोऽयमिति विशेषणविशेष्यावगाहि ज्ञानमुत्पद्यते । तदेन्द्रियार्थसन्निकर्षः करणम् । निर्विकल्पकज्ञानम् अवान्तरव्यापारः । सविकल्पकं ज्ञानं फलम् । कदा पुनर्ज्ञानं करणम् ? यदा उक्तसविकल्पकानन्तरं हानोपादानोपेक्षाबुद्ध्यो जायन्ते तद निर्विकल्पकं ज्ञानं करणम्, सविकल्पकं ज्ञानमवान्तरव्यापारः हानादिबुद्ध्यः फलम् ।

निर्विकल्पकप्रमायाः करणं किम् ?

1. मनः
2. अर्थः
3. इन्द्रियम्
4. आत्मा

A1 1

:

1

A2 2

:

2

A3 3

:

3

A4 4

:

4